

Dr. XIII. 3 92
~~НН 29-1~~
3

2620
6/11
52

КУЛЬТУРА ФРОНТ

ЖУРГИЖӢд.—Областувса XII парт-
конференцијалыс шудмјассӢ мас-
саӢ 1

Ј. ФІК.—ВылӢжык кыпӢдам марк-
сизм-ленинизм знамја 4

Г. ЗАХАРОВ.—Косасны марксист-
ско-ленинскӢј теорија вӢсна 6

КОЛЕГОВ.—Областувса XII парт-
конференција вылын културнӢј
стрӢительство јылыс 9

Г. З.—БергӢдны библіотекалыс
ужӢсӢ социализм течӢмлы отсас-
ны 11

МАКСИМ АПРЕЛЬСКИЈ.—ЛӢсӢдны
вӢрфронтлы пролетарскӢј кадр 14

ЛОГОР ЗОВ.—ГӢрд пелӢс ассыс
ӢмесӢ оз вешты 18

ВАС МИКОЛ.—Сыктывкарса наци-
оналнӢј Рафак весалис школа-
ыс Чувсвалыс „СӢвет Сојуз“ 18

ПОПОВ.—Мысын школаын велӢ-
дчясӢсӢс јӢз твиӢ оз пуктыны 19

ВКП(б) ОБКОМ.—Выл алфавит
вычсӢдӢдӢм јылыс резолюција 20

НАСѢЕЈЕВ.—Бостыны ужӢ 21

Партшколајаслы заданьӢјас 22

Мыј вӢсна СССР пондас тыш-
касны 1932 воын 28

САНДРИК МИКОЛ.—(Библіографія)
Ӣнија кадын кивевјӢсӢдн увавны
оз поз 30

Vьl komi alfavit

Aa <i>Aa</i> А	Bb <i>Bb</i> Б	Cc <i>Cc</i> Ц	Çç <i>Çç</i> Ч	Єє <i>Єє</i> Щ	Dd <i>dd</i> д
Dd <i>dd</i> д	Ee <i>Ee</i> Е	Əə <i>əə</i> Ӗ	Ff <i>Ff</i> Ф	Gg <i>Gg</i> Г	Ii <i>Ii</i> И
Jj <i>Jj</i> Й	Kk <i>Kk</i> К	Ll <i>Ll</i> Л	Łł <i>Łł</i> Л	Mm <i>Mm</i> М	Nn <i>Nn</i> Н
Nn <i>Nn</i> Н	Oo <i>Oo</i> О	Pp <i>Pp</i> П	Rr <i>Rr</i> Р	Ss <i>Ss</i> С	Şş <i>Şş</i> С
Ss <i>Ss</i> Ш	Tt <i>Tt</i> Т	Țț <i>Țț</i> Т	Uu <i>Uu</i> У	Vv <i>Vv</i> В	Xx <i>Xx</i> Х
Zz <i>Zz</i> З	ƷƷ <i>ƷƷ</i> З	Zz <i>Zz</i> Ж	ƷƷ <i>ƷƷ</i> Ж	ƷƷ <i>ƷƷ</i> Ж	bb <i>bb</i> Б

Н.Ж. Коми
1-2

Муыве пролетарийяс, ӧтүвтӧдӧ!

КУЛЬТУРА ФРОНТ

ЛЕДӐНЫ: Обкомлӧн
Култпроп, Обоно да
Обпрофсовет. Петӧ быд
тӧлысын ӧтчид.

1932 во январ, 1 №

1932 VO—PJATILETKALÄN NOIÄD VO,

0

Јургӧдӧн пасјом ставтајас Вас Миколлӧн да Пошовлӧн
журналын абу ледӧма.

30-д листбокыс колӧ шыбыдны: „тащӧм ужалӧм лӧб оз на-
ционал шовинизм, а вескыдыв оппортунизм (најӧс сорлавын оз
пӧс), аӧбӧ дажӧ кредителство“.

робо-
пализм
ајущӧј

ны се
ономи-

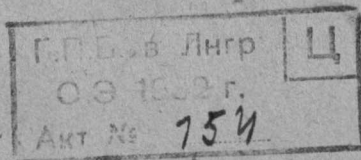
миллӧнјасон ужалыс јӧз карын і сиктын колӧны ужтӧг, оланінтӧг,
крошкі нантог.

Вывті гырыс вермӧмјас лоины социализм течӧмын і Војвыв
крајвса парторганизацијалӧн. Воыс воӧ чужӧ да быдмӧ Выл Ин-
дустриальнӧј Социалистическӧј Војвыв. Вӧрлеӧдмӧн,
кодӧ ем јурнудыс отрасль народнӧј овмӧсын, программаыс тајӧ
сезон выӧ арталӧма 25 мил. кубометр. Воӧза арталӧм пјатилетка
вӧрлеӧдӧм куӧа содӧдӧн лоі тыртӧма-нын 1931 воӧ.

Јона ыжыд содтӧдӧн сја-жӧ лоі портӧма олӧмӧ пјатилетка
колхозјас течӧмын. Ӑнӧ кежӧ крај паста колхозјасӧ котыртома
60 пр. став гӧла на шӧркода олыс крестана пыщкыс.

Гырыс ӧдјасӧн кыптӧ Војвыв крајын і промышленност. Стрӧй-
тӧма 14 выӧ ворпӧлитан завод, 70 рама выӧ. Ӑтӧ сӧмын вӧрпро-
мышленностӧ 3 воӧн пуктома капитал 117 миллӧн шјт. Валӧвӧј
продукција став промышленностыслӧн куім воӧн содӧс 47 миллӧн
шјтсеӧн 355 миллӧн шјтӧз.

Медса-нын ыжыд вермӧмјас лоины крајевӧј парторганизацијалӧн
Крајком вескӧдлӧм улын ленинскӧј национальнӧј политика нуодомын.

Vbl komi alfavit

Aa <i>Aa</i> А	Bb <i>Bb</i> Б	Cc <i>Cc</i> Ц	Çç <i>Çç</i> Ч	Ee <i>Ee</i> Щ	Dd <i>Dd</i> Д
Dd <i>Dd</i> Д	Ee <i>Ee</i> Е	Əə <i>Əə</i> Ё	Ff <i>Ff</i> Ф	Gg <i>Gg</i> Г	Ii <i>Ii</i> И
Jj <i>Jj</i> Й					
Kk <i>Kk</i> К					
Ll <i>Ll</i> Л					
Mm <i>Mm</i> М	Oo <i>Oo</i> О	Pp <i>Pp</i> П	Rr <i>Rr</i> Р	Ss <i>Ss</i> С	Tt <i>Tt</i> Т
Ss <i>Ss</i> Ш	Tt <i>Tt</i> Т	Tt <i>Tt</i> Т	Uu <i>Uu</i> У	Vv <i>Vv</i> В	Xx <i>Xx</i> Х
Zz <i>Zz</i> З	Zz <i>Zz</i> З	Zz <i>Zz</i> Ж	Zz <i>Zz</i> Ж	Zz <i>Zz</i> Ж	Bb <i>Bb</i> Б

НЗК Коми
1-2

Муыв пролетарийяс, ӧтуецӧй!

КУЛЬТУРА ФРОНТ

ЛЕЗОНЫ: Обкомлӧн
Культпроп, Обоно да
Обпрофсовет. Петӧ быд
тӧлысын ӧтчыл.

1932 во январ, 1 №

1932 VO—PJATILETKALƏN ƢOŁƏD VO,
PJATILETKAƏS ƢOŁ VOƏN TYRTAN VO

ОБЛАГТУВСА XII ПАРТКОНФЕРЕН- ЦЈАЛЫГ ШУӖМЈАССӖ МАССАӖ

Пјатилеткалӧн којмӧд рѣшающӧй воыс Сӧветскӧй сојузын робо-
чӧй класс ленинскӧй партїя вескодлом улын завершитис социализм
экономикалы подув течӧм. 1932 во лӧб медбӧрја завершающӧй
воѳн пјатилетка олмӧ пӧртӧмын.

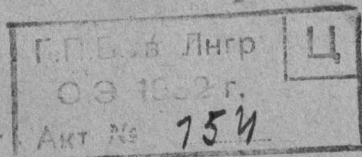
Тажӧ историческӧй значеннӧа вермӧмјасыс СССР-лӧн лоины се-
мӧ, кор капитализм странајасын век ӧтарӧ пыдӧжык пырӧ экономи-
ческӧй кризис, тупкысалӧ сурсјасӧн заводјас, фабријас банкјас-
миллонјасӧн ужалыс јӧз карын і сиктын колӧны ужтӧг, оланінтӧг,
крошки нантог.

Вывті гырыс вермӧмјас лоины социализм течӧмын і Војвыв
крајувса парторганізаціалӧн. Воыс воӧ чужӧ да быдмӧ Выл Ин-
дустриалнӧй Социалистическӧй Војвыв. Вӧрлеӧдмӧн,
кодӧ ем журнудыс отрасл народнӧй овмӧсын, программаыс тајӧ
сезон вылӧ арталӧма 25 мил. кубометр. Воӧза арталӧм пјатилетка
вӧрлеӧдм куӧа содӧдӧн лоӧ тыртӧма-нын 1931 воӧ.

Јона ыжыд содтӧдӧн сӧз-жӧ лоӧ портӧма олмӧ пјатилетка
колхозјас течӧмын. Ӑні кежлӧ крај паста колхозјасӧ котыртома
60 пр. став гӧла на шӧркода олыс крестана пыщкыс.

Гырыс ӧдјасӧн кыптӧ Војвыв крајын і промышленност. Стрӧй-
тӧма 14 выл ворплитан завод, 70 рама вылӧ. Ӑтӧ сӧмын вӧрпро-
мышленностӧ 3 воѳн пунктӧма капитал 117 миллон шайт. Валӧвӧй
продукціја став промышленностыслӧн куӧм воѳн содӧс 47 миллон
шайтсан 355 миллон шайтӧз.

Медса-нын ыжыд вермӧмјас лоины крајевӧй парторганізаціалӧн
Крајком вескодлӧм улын ленинскӧй националнӧй политика нуодомын.

Комі області, Ненецкѡй округы да мукѡд національнѡй район-
сынгырыс ѡдасѡн кыпалѡ социалистическѡй оймѡс да культура.

Областувса XII партконференція, корѡтсѡгласѡн шуис лыд-
фыны ВКП(б) Крайкомлыс да ВКП(б) КК-лыс полїе-
ческѡй вїзсѡ вескыдѡн, практическѡй ужсѡ удовле-
творїтельнѡдѡн, меѡса јона отметїтїс аслас шуѡмын, мыј Край-
ком вескѡдлѡм улын, правїльнѡја национальнѡй полїтика нуѡдѡмын
Комї област XII ѡд партконференція кежлѡ воїс аѡзывлытѡм по-
бедајасѡн. Кык во сајын-на областѡй партуководство Комї об-
ластѡс зїлїс нуѡдны капїталїстическѡй вїз куза, воис воѡ срывај
тїс меѡсагырыс кѡзїјственнѡ полїтическѡй моҗас.

ЦК да Крайком ѡсѡдѡн комї парторганизація ердылѡ петкѡ-
дїс да вештїс важ национал-оппортунистическѡй руководство да
вїл большевїстскѡй руководство вескѡдлѡм улын јонмѡдїс асены
сплоченност, кыпѡдїс классѡвѡй пролетарскѡй ѡбїтельност немїрї-
чытѡма быдсама оппортунистїјаскѡд косаѡдмѡн да капїталїзм ко-
ласјас вїлѡ став фронт паза наступајтѡмѡн.

Гырыс вермѡмјас лоїны социалистическѡй оймѡс да культура
кыпѡдѡмын, меѡвоз вѡрлезѡмын основнѡй отраслын народнѡй ов-
мѡсын. 1931-32 воѡ вѡрлезан план. кодї вѡлї 6 мында ыҗыҗык
војна кад сертї, выполнїтѡма содтѡдѡн. Удовлетворїтельнѡја по-
малѡма вѡр кылѡдѡм. Јона веҗсїс сїктлѡн социальнѡй чужѡм баныс.
Колхозјасѡ днїја лун кежлѡ котырѡма 49 пр. став гѡл да шѡрко-
фа олыс крестана пышкыс. Колхозчык сїктын—чорыд социальнѡй
опора партїялѡнї і центральнѡй фігура вїзму уҗалѡмын да вѡрле-
зѡмын.

Организујтѡма областын 3 вїлгырыс совхозјас. Вермѡмјас
лоїны і промышленностын, валѡвѡй продукция 1931 воѡ содї 67 пр.
мында. Вывтїгырыс успехјас лоны культурнѡй строїтельствоын-
всеобуч нуѡдѡмын, пемыдлун быродѡмын, печат паскѡдѡмын і с. в.

Партконференція шуис ВКП(б) Обкомлыс полїтическѡй
вїзсѡ вескыдѡн да практическѡй ужсѡ удовлетво-
рїтельнѡдѡн. Конференція сетїс бојевѡй индѡдїјас воѡд вїлѡ
большевїстскѡја вермасны Вїл Индустріальнѡй Социалистическѡй Вој.
выв вѡсна, пїятїлетка завершајущѡй волис программа оломѡ пѡр-
тѡм вѡсна. Вермѡмјас вїлѡ ые лантѡдїны, а мѡдарѡ—нѡшта сод-
тыны уҗлыс ѡдјас, кыпѡдны уҗлыс качество. Мїјангырыс прорывјас
ем днї вѡрлезѡмын, кыссам крайувса мукѡд районјас сертї бсрын.
Сїз-җѡ ыҗыд прорыв шабдї заготовка нуѡдѡмын.

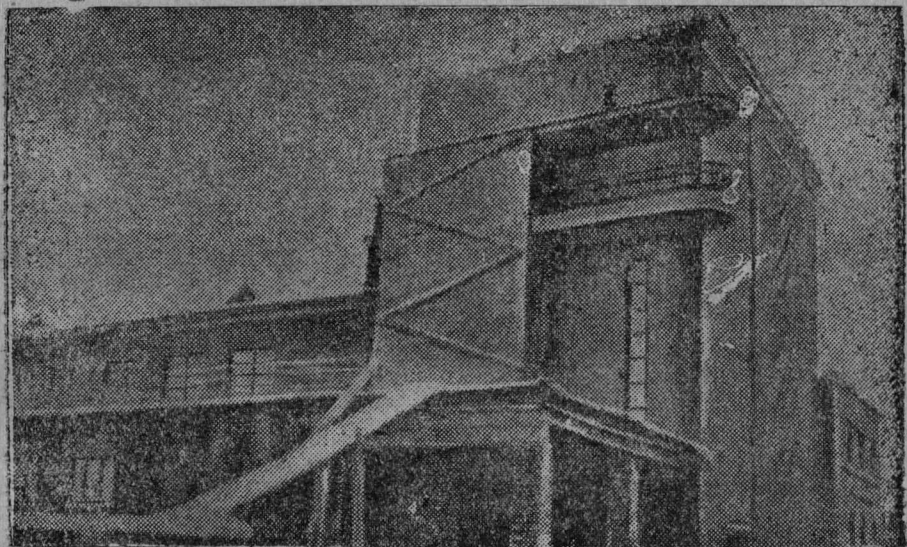
Бостчыны быд зѡеноын, социализм стрѡїтан быд участок вы-
лын збылыс пѡртны олѡмѡ Сталїн јортлыс 6 индѡдсѡ. Чорзѡдны
тыш быдсїкаса оппортунистїјаскѡд, меѡса-нын вескыдывв кеҗысјас-
кѡд, кодї лоѡ главнѡй опасностѡн партїяын, а сїз-җѡ „шуҗавыв“
куснѡдлысјаскѡд, контрреволюционнѡй троцкїстскѡй контрбандїст-
јаскѡд, да накод лїберальнїчїҗысјаскѡд. Чорзѡдны тыш национал-
шовїнистїјаскѡд, кодјас лоала јоны-на да открытѡја кореуро вы-
стүпајтѡны, сїз-җѡ і велїкоѡержавнѡй уклонкѡд, кодјас национальнѡй

вопросын ем меыжынд опасност. Јо емѝ классѝ вѝј тыш, кѝс
сылѝн формаыс і вежѝѝ. Парторганізаціјалѝн мог—јонмѝдны на-
ступленѝѝ классѝ вѝј враг вылѝ став фронт паста, кыпѝдны быд
коммунистыс, ужалысјаслыс классѝ вѝј пролетарскѝѝ бѝітелност,
вермасны маркѝстско-ленинскѝѝ теоріја вѝсна Сталин да Кагановіч
індѝѝјас сертѝ, мобілізујтны партіјно-массѝ вѝј уж нуѝдѝмѝн ужа-
лыс јѝзѝс: робѝчѝјјасѝс, вѝрлезысјасѝс, колхозникјасѝс, беднякјас-
ѝс да середнякјасѝс кѝзаяјственно-політѝческѝѝ могјас олѝмѝ пѝр-
тѝм вылѝ.

XII партконференціјалѝн індѝѝјас вѝрза готовка да сплав
вылын первенство вѝсна косаены, выполнітны экспорт-
нѝѝ программа, укрепітны організаціја да овмѝс боксањ колхозјас,
кыпѝдны социалистѝческѝѝ животновѝдство, паскѝдны да бурмѝдны
советскѝѝ вузасѝм да робѝчѝјјасѝс снабжајтѝм, кыпѝдны культурнѝѝ
ужлыс качествѝѝ, бырѝдны прорывјас сѝм чукѝртѝмын, с. х.
сырјо да продукціја заготовлајтѝмын—лобны социализм стрѝбітана
программаѝн ѝніја кадын.

Быд коммунистлѝн мог—вајѝдны областувса партконференціја-
лыс шѝѝмјасѝѝ быд ужалыс берѝѝз, мобілізујтны ужалысјасѝс став
шѝѝмјасѝѝ большевик ногѝн слѝмѝ пѝртѝм вылѝ.

Култура керка

Тані муніс партіјалѝн областувса, XII-д конференціја

ВЫЛОЖЫК КЫПӨДАМ МАРКЦИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ТЕОРИЈАЛЫГ ЗНАМЈА

Коммунист партија вескөдлөм улын СССР-са робочөй класс ырьө патилетка нольөд воө социалистическөй строителство став фронт вылын ырыс вермөмјасөн.

Тайө вермөмјасөн лоі ештөдөма 1931 воө социалистическөй экономикалы фундамент стритөм да обеспечитөма витвоца плакць воө тырьөм. Тайө вермөмјас решитисны мијан странаын вопрос „коді код с“ социализм дор.

Но тайө вермөмјасным кыпөдисны бырыс капиталист элемент-јастадорсаы выль ногөн мијанлы паныд мунөм. Тайө паныд мунөмыс петкөдчө выль формаа оппортунизмын. Оз ков вуодны—сїјө победајаөз, кодос прїзнајтөны весіг классөвөй врајас, партија воіс контрреволюционнөй троцкізмкөд, вескыдыв да „шужавыв“ оппортунизмкөд ыеммірчытөг вермасөмөн. „Партија вөсна, ленинизм вөсна вермасөмын медтөдчанаөн өнїја вермасан етапын лөб сїјө, мыј троцкізмөс жугөдөма, вескыдывв кежөмөс петкөдөма ердө, а партијалон генеральнөй тувїчыс верміс быд участокын“ (Каганович).

Та понда, дерт, оппортунистјасылды да троцкістјасылды өжкыджык выступайтны јавө партијалы паныд. Троцкістјас „өні өз вермыны выступайтны опозоритөм Троцкөй контрреволюционнөй знамја улын“ (Л. Каганович). Онї најө зїльөны сувтны партијалы паныд маскаөн тупкысөмөн идеологическөй фронт вылын. Сїзі-жө најө көсјөны гусөн, контробандаөн, сујны „маска улө чебөм хламсө троцкістјаслыс“ (Сталин) мијан партија исторїјаө.

„Пролетарскөй революција“ журнал редакцияө Сталин јортлөн піөмөыс (1931 во № 6) ыемжалиттөг петкөдө ердө троцкістскөй контробандистјасөс (Слущкіјөс, Волосевичөс да мук.) да индө налыс настојашчөй сушноостө.

Мынө вөлі көсјө докајитны Слущкіј аслас статъанас, кодөс печатајгома „Пролетарскаја революција“ журналын. Сїјө көсјыліс докајитны, мыј војнаөз Ленин оз волі пыффи пукты центризмыс опасностөс өз вермаслы ськөд, сїзкө Ленин секи ез-на вөв прамөй большевикөн, а лоіс сїјөн сөмын 1917 воө Троцкіј өтсөгөн.

Партијалон став исторїяыс зев бура опровергајтө троцкістјаслыс таяо наглөй клеветасө. Быдөн тодө, кушөм чорыда војнаөз-на, революционнөй уж нуөдөмө кутчысөмзаыс, Ленин вермасліс быд ськас оппортунизмкөд роч да ытыывыв европаса социал-демократїја пшыкын (легальнөй марксизм, экономизм, отзовизм, центризм Троцкіјлон, ревизионизм да с. в.) Партија исторїја чөж, 1903—1904 вөсан, Ленин нуөдїс кызі мијан социал-демократическөй партијаса, сїз-жө мөд интернационалса оппортунистјас діныс торјөдчана тувїчы.

Роч большевикјас быдног тојлалісны ытыывывса левөй социал-демократјасөс, в частности, германїјаса социал-демократїја пыс ле-

вѡјјасѡс, торѡдчыны асланыс оппортуністѡс да центрїстѡс дїныс". (Сталїн).

Воѡѡ Слуцкїѡ мыждѡ Лєнінѡс да болшевікѡсѡс, мыѡ најѡ ез безоговорочно подѡержїваѡглыны германїѡс социал-демократїѡс пыщса левѡјјасѡс. Ташѡм шарлатанствоыс Слуцкїѡлы ковміс Лєнінѡс да болшевікѡсѡс дїскредїтїруѡдѡм, јѡз сїнвоѡын ускодѡм могыс да германїѡс левѡј социал-демократѡслыс меншевік-троцкїстѡс лан шыбласѡдмјасѡѡ тупкѡм могыс.

Болшевікѡс ез вермыны безоговорочно сулавны германїѡс левѡјјас дор сы понда, мыѡ најѡ ѡтгорѡя довјалїсны болшевізм да меншевізм костын. Бостам 1903 во—парѡїѡын шьенын сулаѡм куѡа, 1905 воын—рѡч революцїѡа характер куѡа, воѡна воѡын—нацїонально-колониальноѡ да мукод гырыс вопрѡсѡс куѡа германїѡс левѡјјаслѡн лїдерѡс. Парвус да роза Лѡуксембург, вѡлї сулаѡны меншевісткѡј да полуменшевісткѡј поѡїцїѡа вылын.

Мѡд сїкас троцкїст—контрѡбандїстѡс, кодѡс лѡн представїтєлыс Волосевїч „Курс истории ВКП(б)“—лѡн автор, зїѡны докѡжїтны, мыѡ 1905 воѡѡ Лєнін ез-на гѡдѡрвоѡы, мыѡ буржуазно-демократїчєскѡј рєспублїкалы колѡ четчыштны социалїстїчєскѡјѡ, мыѡ таѡс гѡдѡрвоїс сѡмын секї, „кор“ Троцкї ѡсѡгѡн „перевѡоружїтчїс“.

Тѡѡ лѡк клеветасѡ да парѡїѡылыс їсторїѡа лѡкыс вежнѡдлѡмсѡ ѡпровергаѡтѡны Лєнінлѡн бурещ таѡѡ кадса, 1905 војасса, гїждѡдѡясыс „Рѡч социал-демократѡс лѡн моѡс“ ставѡын, кодѡс печатаѡтѡма 1905 воын, Лєнін гїжлїс: „демократїчєскѡј рєспублїкасан мї ѡнї-жѡ кутам вужны асланымы вын сертї, сознательноѡ да организованныѡ пролетарїѡт вын сертї, социалїстїчєскѡј рєспублїкаѡ“. „Кык тактїка“ нїма брошѡура дїнѡ воѡ кывѡын бара-жѡ 1905 воын ем ташѡм мєста: „ѡнїѡа революцїѡалѡн тыр вермѡмыс лѡс помѡн демократїчєскѡј перевѡротлы да социалїстїчєскѡј перевѡрот вѡсна чѡрыда вермасны заводїтан кадѡн“.

Ташѡм їндѡдѡясыс Лєнін гїждѡдѡясын зєв уна, но танї вѡјѡдѡм їнѡс да став ужыс болшевікѡс лѡн зєв-нїн бура петкѡдлѡны, мыѡ троцкїстѡс сувтїсны маскадн тупкысѡдѡн парѡїѡылыс їсторїѡсѡ вежнѡдлан тувылѡ, фальсїфіцїруѡдѡмѡ.

Кыѡї-нѡ парѡїѡылыс їсторїѡсѡ ташѡм наглѡя їскажаѡтан торѡс ес вермісны вескавны мїѡн болшевісткѡј печатѡѡ Тѡѡ лѡїс сы понда, мыѡ троцкїсткѡј фальсїфікаторѡс полѡзїтчїсны „Сїє лїбералїзмѡн“, кодѡн зарѡчїтѡдѡм јѡзыс ем болшевікѡс пїын.

„ѡткымын болшевікїас дѡмаѡтѡны—гїждѡ аслас пїсѡмѡын Сталїн јѡрт—мыѡ троцкїзм—коммунїзмлѡн фракцїѡа“.

„Збылыс-кѡ, троцкїзм—контрреволюцїоннѡј буржуазїѡалѡн мед-воѡын муныс ѡтрад, кодї вермасѡ коммунїзмкод, Сѡвет власткѡд, СССР-ын социалїзм стрѡїтѡмкѡд“. Сы понда ї троцкїзм вылѡ сїє лїбералїзм пыр вїѡдѡдѡмыд лѡѡ головоѡапство, преступлєннѡ кодѡ, робѡчѡј класслы їзменїтѡм кодѡ“ (Сталїн).

Марксїзм-лєнінїзм вежнѡдлыны зїѡмјасѡѡ петкѡдѡма ердѡ їдеѡлогїѡа фронтвысва уна участѡкын-нїн (рубїнщїна, дєборїнщїна

філософіяны, перевертэвціна літаратурведеньны да с. в.).

Міян мог дні — партіялыс історія вежыдлыс троцкістясас да мукод фальсіфікаторясас ердэ петкодан уж, кодс паніс Сталін жорт, нудны возд да партіялыс історія велдодм пуктыны научной, большевістскэй релсяс выд.

Онїя кадн медопаснэй вескыдыв оппортунізм выд бі чінтыдг, коло чор жодны партійной бдїтелност, сетны чорыд отпор ставыслы, кодяс зїдны суїны „троцкістскэй хлам“ учебнікясас, журналясас да нїгаясас, мыж вылын велдодчыны большевістскэй кадрыяс, сїд-жо соціалїзм строїтан практыкад.

I. Фік.

Косасны марксістско-лєнїнскэй теорїя вдсна

Соціалїзм течан кадд колд марксізм-лєнїнізм знанїн вооружїтны ужалысясас, медым најд вескыда гогорвоїсны, партіялыс генеральной вїдсд соціалїзм течдмын да ставмуывса значеннї мїжан мїсн Сдвет сојузлыс. Колд кыддны велдодчысяслыс ентузіазмсд меда жонасд соціалїзм течан медгырыс учасокяс выд. Колд кыддны налыс классовэй бдїтелностсд, став фронт пастала капїталїстїческэй элементяс выд наступаїтдмын да најд агентяскод партїя пыщкын косасдмын. Сесса колд сетны чорыд отпор сещдм велдодмлы, кодї оз вескыда петкодлы партіялыс соціалїзм течдмын вїдсд да ужсд, а жугд, сетд троцкізм нога їндд.

Тажд омдлторясаскод коло нудны чоры і пощадатом кос, вдшта-нїн сы вдсна, мыж партїя тужыс бнд їдотїка кеждмсд їсползуїт ас уж вылас классовэй враг, кокддд кулаклы косасны соціалїзм течдмкод. Троцкістскэй контробандакд, вескыдыв кеждмкод да сїд лїбералїзмкод колд нудны бндлунжа тыш бндлаын, бнд уж вылын да теорїя фронт вылын.

Школаясын велдодмын меда ыжыд ролсд ворсд, кызї Лєнїншуд, лектор (преподавател). Ферт, ыжыд-жд ролыс і велдодчан нїгаын. Велдодыслы, дїтї-кд, колд бура марксізм-лєнїнізм боксаїтдны ассыс велодан предметсд, медым верміс сетны бндсама анїпартїїной вїдодмлы чорыд отпор; мдд-кд, велдодмсд їїтны олдмкод — теорїясд практыкакод.

Теорїїческэй уж бердд партїя корд арталдмдн сїдддчдм, гдгдрводмдн возд муадм. Практика да теорїя кост жансалдмкод тышкасдмкод, кык фронт паста — фелачествокд, куш практыкад шысытдмкод, отарсаыс, да куш шыпас вылын велдодчдмкод, формалїзмкод, мддараыс, — тышкасдмдн, теорїїческэй кадрысас партїя корд пыдысаї велддны марксістско-лєнїнскэй теорїя да практика, корд тырмїца їїтны практыкасд теорїїакд, теорїїческэй

Фабзаучса ударнōй бригада ужалō вōрпїлїтан заводса мєстєр-скōйын

велōдчōмсō їтны соціалїстїчєскōй стрōїтєлєство опьткōд, могїас-кōд, (Кагановїч—Большевїстскōя велодам партїялыє їсторїя—ИКП-лы 10 во тырōм куџа собраньō вылын декабр 1 лунō вїсталамыс).

Куџōма-жō мїжан Сыктывкарса школаясын мунō велōдчōм, кыџї том їзōс воспїтываїтōны? Печатын-ын гїжїсны, мыї вескыд-вывда троцкїстскōй петасїас мїжан велōдомын ем. Ташōмыс троцкїст Казаковлōн ѓтї странаын соціалїзм тєчōм поџтōм теорїя, Ботвїнкїнлōн СССР-ос ставмувывса овмōс сїстемаыс торїџдан теорїя, Рочєвлōн—мїжан странаын му націоналїзація соціалїзаціяѓн вєжōм їлыс шу-џōм, Турьїналѓн—пєдтєхнїкумын рубїнщїна преподаваїтōм, СССР-ын вїт класс їлыс вїсталам да с. в. Ташōм теорїяїаскōд да сорнїас-кōд, кодїас отсалаѓны классѓвōй враглы да разооружаїтōны пролетарїатōс, колō пыр косасны, разоблачаїтны налыс контррєволюціоннōй пышкōссѓ. Таїџ „теорїяїас“ їлыс колō сорнїтны торїџн.

Ме сувтла танї ѓтї зєв вреднōй преподаваньō вылō, кодї лōџона характернōй мукōдї уна школаяслы, мєдым мобїлуїтны став велōдчысїасѓс да велōдчысїасѓс маркєїстско-лєнїнскōй воспїтаньōѓ.

Сыктывкарса ФЗС-ын, 6-а группаын общєствовєдєннō велōдчō комсомолка Федосєєва. Велōдчōм мунō бригадаїасѓн—8-10 мортѓн бригадаын. Велōдчан нїга—„Общєствовєдєннō куџа ужалаїн нїга 6 воын велōдчысїаслы“ 1925(?) да 1930 воїасын лєџōм. Таїџ

лоб сиктса овмӧс (?), кодӧ сетӧ зев уна сырjo. Команднӧй высота выль (кушӧм?, Г-З.) мыжасӧмӧн, сиктса овмӧс планӧвӧја нӧдӧм ӧтсӧгӧн сӧветскӧй власт сӧтас ыжыд содӧм став народнӧй овмӧс паскалӧмлы“. Ташӧм зугӧмсӧ да олӧмыс торжалӧмсӧ некызи он вермы даждӧ мӧвпавны. А тажӧн 1932 воын январ 8 лунӧ вердӧ обществоведеньныӧ преподаватель Сыктывкарса ФЗС-ын комсомолка Федосејева.

Ташӧм велӧдӧм абу том jӧзс марксизм-ленинизм вога воспитывајтӧм, ташӧм велӧдӧмыд оз кыпӧд общественнӧй знанӧй, а сӧмын падмӧдӧ велӧдчысјассӧ, зугӧ налыс гӧгӧрвоӧмсӧ Маркс, Ленин да Сталинлыс велӧдӧмсӧ.

Сталин жорт „Пролетарскӧй революция“ журнал редакцияб писемӧн jӧсмӧдӧс троцкистскӧй контробандакӧд да сӧс либерализмкӧд кокасӧм. Колӧ щӧщ кокасны сӧжӧ путаницакӧд, кодӧ лоб предмет тӧдтӧм вӧснаыс да кодӧ мијан школајасын паскыда-на олӧ.

Классӧвӧй праг тактикасӧ ассыс вежӧс. Вежӧсӧ и троцкизмлӧм да оппортунизмлӧн партјялы паныд мунӧмын петкодчӧм. Наяӧ контробандаӧн гӧждӧ пыр да преподаваньӧ пыр зӧлӧны кыскыны троцкистскӧй да вескыдыв оппортунистическӧй клевета да клам, Колӧ кыпӧдны выльжык партјянӧй пролетарскӧй бӧителност, чорыджыка паскӧдны марксистско-ленинскӧй воспитаньӧ.

„...Большевик ногӧн, Ленин ногӧн колӧ сӧбӧдчыны колан кад-ва исторія бердӧ, тӧрытја лун исторія бердӧ, сӧбӧдчыны сӧзи, медым тӧрытја лунгыс исторјасӧ jӧтны партја генеральнӧй тујыккӧд, сӧјӧ вьвти ыжыд могјасыскӧд, кодјас мијан возын сулалӧны талуи да кодјас кутасны-на сулавны аскӧ“.

„Таын сӧмӧсыс, пыщкӧсыс велӧдчӧмын партјяностлӧн, таын марксистско-ленинскӧй воспитаньӧӧс гӧгӧрвоӧм, та вӧсна большевик ногӧн колӧ кокасны“. (Каганович).

Г. Захаров.

Редакциясан: мӧд номерын лоб сетӧма тани индӧм торјас выль развернутӧй большевистскӧй критика.

Областувса XII партконференция культурнӧй строїтельство јылыс

Социалистическӧй строїтельствоын лоан успехјас под вылын да ленинскӧй национальнӧй политика вескыда нӧдӧмӧн отчетнӧй кадӧ лоисны областын зевгырыс успехјас и культурнӧй строїтельство ужын. Нӧдӧма всеобщӧй начальнӧй обученьӧ, общӧй грамотност ваядӧма 76 пр., повышеннӧй школа лыд содӧ 31 пр., техникумјас 8 пр.. Зев ыжыд торјӧн лоб 1932 воын Сыктывкарын педагогическӧй институт востӧм.

Такӧд щӧщ емӧс-на культурнӧй строїтельство ужын и прорывјас да ылучикјас.

Областлы 10 вога jubилей тыриг кезлѝ да Октабрса револю-
цијалы 14 во тыриг кезлѝ неграмотност бырѝдѝм жылыс директива
лои орѝдѝма. Ичѝт да шѝр школа жылыс ВКП(б) ЦК-лѝн решеннѝ
нуодѝс олѝмѝ нѝжѝн, бнѝз-на слаба пунктѝма коммунистическѝ да
политехнической воспитаннѝ, ушѝтелјас школајасѝ оз тырмы, под-
готовкаыс уналѝн омѝл да та вылѝ парторганизаціяјас зев ещѝ
выманнѝ пунктѝны.

Слаба муѝо массѝвѝј политпросвет уж вѝрын, предпріяттѝја-
сын да колхозјасын, торја-нин аѝтирелигіознѝј уж.

Комі література лезѝм кѝт ескѝ лыд боксаыс јона соѝис
(204 печ. листсаѝ 450-бз), но качествѝс сылѝн улын-на.

Културнѝј строителство куѝа боевѝј мѝгјасѝн матыса кад
кежлѝ бырѝдѝны неграмотност 50 арѝсѝз да паскѝдѝны агро-техни-
ческой грамота. Нуѝдѝны сѝзим во школаын быт велѝдѝм да јонжы-
ка бурмѝдѝны ичѝт да шѝр школајасын общеобразовательнѝј знан-
нѝјас сѝтѝм, коммунистической да политехнической воспитаннѝ. Ве-
лѝдыс кадрјас лѝсѝдѝм да вылѝ пѝв велѝдѝм, ушѝтелјаслыс
материально-бытовѝј положеннѝсѝ бурмѝдѝм, школа ужлыс каче-
ствѝсѝ бурмѝдѝм колѝ лѝны быдлунја тѝждысан торјѝн парторга-
нізаціалѝн. Парторганизаціјалы колѝ „бѝстсыны аслыс визѝдѝны,
кущѝма пунктѝма общественно-политической предметјас велѝдѝм
семілетка школајасын, техникумјасын да пѝвузјасын“ (ВКП(б) ЦК).
Бур качества, марксистско-ленинскѝј література вѝсна да больше-
вистскѝј учебникјас вѝсна да култура фронт вылын партијнѝј визѝ-
жежнѝблѝмјаскѝд чорыда вермасѝм — боевѝј мѝг парторганизаціалѝн.

Омѝла нуѝдѝсны областын квалифіцированной робѝчѝј да
среднеј да высшѝј технической да културнѝј кадрјас националјас
пѝвсыс лѝсѝдѝм куѝа меропріяттѝјас. Областса да област сајса
техникумјасѝ да ВУЗ-јасѝ сѝтѝм местајас частѝ оз тыртсыны.

Тайѝ шѝктѝ вѝчны чорыд перелом национальнѝј кадрјас лѝсѝ-
дѝмын да бѝстсыны гѝтѝвитны став сѝкас формајасѝн да сѝстемаѝн,
щѝщ сѝнсајсаѝ велѝдѝм пыр да выдвѝженнѝ пыр. Шѝр да ыжыѝ
школајасѝ сѝтѝм местајас тыртѝм мѝгыс колѝ бѝстсыны организо-
ваннѝј пѝрадокѝн велѝдѝныјасѝс предпріяттѝјас вылыс да колхоз-
јасыс набѝрајтѝмѝ. Технической да културнѝј кадрјас лѝсѝдан воп-
рос гѝгѝр колѝ котыртны робѝчѝј да колхозникјасѝс да јурнуѝдан
должностјас вылѝ выдвѝгајтны ударникјасѝс предпріяттѝјасыс,
колхозјасыс да вѝрлезаніныс. Колѝ решѝтѝельнѝја бурмѝдѝны куль-
турно-бытовѝј условіјѝјас квалифіцированной робѝчѝјјасыс, инже-
нерјасыс, техникјасыс да велѝдѝчысјасыс.

ВКП(б) Обком отчетыс.
Вісталіс Колегов јорт

Бергӱдны библіотекалыс ужсӱ соціалызм течӱмлы отсавны

Соціалызм течны колӱны гра-мотнӱй јӱз, кодјас ескӱ кокныд-жыка гӱгӱрвоисны партіялыс політикасӱ да јонжыка, классӱ-вӱй тыр вежӱрӱн ужалысны, ну-дӱисны ас уж вылас паскыджыка социалыстическӱй орджыӱм да ударничество. Пемыдлун зев ыжыд падмӱд социалызм течӱм-лы.

Пемыд, неграмотнӱй морт вер-мас кокныджыка сурны кулац-кӱй влјјаниӱ улӱ, сещӱмыс ку-лаклы кокныджыка сурӱ испол-зутны советскӱй власткӱд ко-васы, ордӱны планјас тыртӱм.

Політически неграмотнӱй се-щӱм жӱ, куцӱм технически не-грамотнӱй морт: оз лӱчки гӱгӱр-во социалыстическӱй строітельство, оз вермы лоны возмӱдстчысӱн сі-јӱ строітельство вылас.

Онија комі робочӱй, вӱрлезыс, колхозник абу-нын важ купеч—ибдрадчик експлоатаціја улын ужалыс. Важӱн купечлы экс-пloatирујтӱм вылас колӱ вӱлі пемыд, неграмотнӱй ужа-лыс. Сӱд са керкаын вӱрлезыс да кыскасыс кывлывлісны сӱмын буржуазнӱй да мелкобуржуазнӱй, унжыкысӱ реакціоннӱй поповско-релігіознӱй вистјас, кодӱ вӱлі лездӱма ужалыс мортӱс експло-атаціјакӱд мӱрйтӱм вылӱ.

Сещӱм-жӱ вӱлі заводјасын, се-щӱм-жӱ вӱлі сиктын. Бырі сыкӱд щӱш і ужалыс јӱзӱс пе-мыдлунын кутӱдыс. 15-ӱд во-нын Советскӱй власт нуӱдӱ пемыд-

лун бӱрӱдӱм, нуӱдӱ політическӱй воспитанӱӱ ужалыс јӱз костын. Партія да правительство пук-тисны мог 1932 во мај 1 лун кежлӱ 50 арӱз бырӱдны пемыд-лун.

Тайӱ олӱмӱ пӱртны колӱ пук-тыны став вын. Но тайӱ абу тырмана, сӱмын ӱтар бок пемыд-лун бырӱдан ужын. Міјан колӱ ужалыс јӱзсӱ, торја том јӱзӱс, во-спітывајтны політика боксан, гы-рыс кожајственнӱ-політическӱй могјас олӱмӱ пӱртӱм вылӱ ОК-са Культпроп план куза полішко-лајасӱ да кружокјасӱ таво лӱк-кыскӱ ма 19 сурс мортӱс. Сӱмын тайӱ некычӱ оз вермы удовлет-воритны Коми областын 313 сурс олысӱс Політическӱй—обществен-нӱй воспитанӱӱ колӱ нуны асвӱ-лаа (самостојательнӱй) велӱдчӱ-мӱн. Тайӱ ужыс міјан пуктӱма вывті-на омӱла, јона-на ташӱм воспитанӱӱсӱ колана ногӱн оз донјавны а мукӱдыс прӱстӱ игно-рирујтӱны—вӱдӱны ыжыд оппор-туныстическӱй ӱшыбка.

Асвӱлаыс велӱдчыны колӱны нӱгајас. Нӱга—ыжыд, јон оруфӱјӱ марквистско-ленинскӱй воспитан-нӱын. Ужалыс јӱзлы выдержан-нӱй коммунистическӱй нӱгајасӱн, журналјасӱн, статјајасӱн колӱ сетны коммунистическӱй воспи-танӱӱ.

Нӱгајас лездӱм бӱрын библіо-текајас вылӱ усӱ зев ыжыд мог, сіјӱ нӱгајасӱ лыдчысјас пӱвсӱ

разободын. Библиотека абу сөмьн
нигајас вежлалыс, кушодмон сиж
унжыкысө овлывлө. Библиотека
ужыс петө ужалыс јөзөс воспи-
тывајтан ног.

А колө шуны: öнија библиотека
уж некушөм ногөн оз öтвечајт
сиж кором вылө, кушөмөс сы
вылө пунктөма парвјалөн да со-
циалистическөј строителствоөн.

Областнөј централнөј да рај-
оннөј библиотекајасын-кө колян
өо вөлі нүдөдөма нигајаслы чист-
жа (көнјас öни-на троцкистскөј
векыдывив оппортунистическөј да
национал-шовинистическөј нигаја-
сыс емөс вывти уна), колө шуны,
лыдфысан керкајасын да мукөд
өикаса да рајонувса (профсоюз-
нөј, школьнөј) библиотекајасын
емөс-на уна контрреволюционнөј
кламјас. Коди өиктас волывлө-
ма советскөј власт дьрса нига-
ыс, сиж ставыс-на ем. Сөщөм
нигајаснас лыдөдөдны вөрын ужа-
лыс јөзөс. Сиктын да вөрын выл
(1931 вөса) нигајас зөв еша. Ун-
жыкыс 1930-1928 вөса. Ем зөв
уна 1924-26 вөса нигајас. Област-
нөј, рајоннөј библиотекајасын ужа-
лысјаслы буржык, выдержаннөј
нигајас сетөм куза гижөдјасыс
жыңи практически немтор оз вөч-
ны. Колө вескыда шуны: Област-
увса библиотекаын нөти ужалыс
өз ветлыв рајонө либө өиктө биб-
лиотекајасын уж пунктөм куза.
Өажө унаыс овлө сичи: рајон куза
та мунас ОЦБ-са ужалыс да
нөдөтө рајонса да өиктса бибlio-
текаө весег оз пырав, а бөрас
гижө „циркуляр“. Рајонувса б б-
лиотекајас јылыс немтор і шуны:
најө унжыкыс өиктө нөтчыд өз
ветлывын.

Библиотека ужын, кыңи правитө,
лыдфысјасөс јзүчитөм абу. ОЦБ-
ын-кө тајө кушөма-кө пунктөма,

пунктөма формалнө: некушөм
практической мерајас, ужјас оз
вөчсыны. Комі Госиздат 1931 вөын
лезис 400 п. л. нигајас, 1932 во-
ын лөб лөзөма 1000 п. л., а биб-
лотечнөј өистема öнөз нинөм-на
өз вөч, медем отсавны Комі Гос-
издатлы тајө ужас: кушөмщык
нигајас лөзны, кытчө сиж ниғасө,
лыдфысылыс өнтерөсө урчитөм
бөрын, ыстыны, унаө, кушөм но-
гөн сиж лөзны да с. в.

Сыктывкарын ОЦБ-ын, кодлы
колө вескөдлыны став рајоннөј
да өиктса библиотекајаснас, ужыс
нинөмон абу бур өиктса да ра-
јоннөј библиотекајасыс. Коди во-
лө ОЦБ лыдфысан вежөсө, сиж
адө, мыј бурыс сетчө оз пырны.

Робочөјјаслы да советскөј слу-
жащөјјаслы лыдфысны некөннө:
типографјаса, кирпичзаводса да
строителн ј робочөјјас нигајасөн
обслуживајтчык вывти өмөла, а
прочөјјаслы ем ставыс.

Библиотекаын ужалысјас по-
литика төдөмон вывти слабөс,
специалнө библиотека уж вылө
абу тујанаөс. Библиотека уж вы-
лын уна ем поп нывјас, важ ку-
печ нывјас, кулак нывјас да с. в.
ОЦБ-ын специалнөј образова-
нөа сөмьн өти морт. Библиотека
уж вылө гөтөвитан курсјас абуөс,
ужалысјас оз тырмыны. Төва-
рищескөј условијө увавны абу
лөсөдөма (ем семејственность да
кругөвөј порука), сы понда ужа-
лысјас пышјоны, уж авны оз
локны. Не кушөм индөдјас ужа-
лысјаслы оз сетны, а уж корөны.
Ордысөм да ударничество вөлі
мунө вывсаң щөктөмон, да öни
сиж орөма.

Библиотекаын нөтчыд он кы-
лы комидн сорнитөм, көт өскө
ставныс комидс да рочнас өмө-
ла кужөны. Комі ниға вылын да

комі лыффысыс яс пѳвсын спеціальной уж оз мун, а ѳніја кадѳ тајѳ ужыс вывті јона колѳ. Тајѳ великоѳержавној шовінізмѳн кыңзі мѳдногѳн лыффыны оз ноѳ. Тащѳм великоѳержавној элементјаслы колѳ чорыда кучкыны партјачејкалы да профсојузлы, а бібліотекалы бостчыны спеціально тѳдмѳдны комі ніга лыффѳм да комі ужалыс лыффысјасѳс, меѳым најѳс обслујивајтны буржыка.

Бібліотекалыс ужсѳ колѳ вужаваныс перестроітны, бергѳдны сіјѳс социализм течѳмлы отсавны. Кад-нін бергѳдчыны робѳчѳјјаслы, вѳрлеысјаслы, колхозчыкјаслы банѳн. Кад-нін аслыс бібліотекалыс ковасыс выѳержаннѳј, коммуністіческѳј большевік нота ніга вѳсна, быд ужалыс лыффысыс вѳсна, тырмас боксаң вічѳдны коді мыј лыффѳ да кодлы кущом ніга сетѳны.

Колѳ ѳніжѳ быд рјѳнѳ, быд еіктѳ да вѳр керкаѳ (гѳрд пельѳсѳ) ыстыны бригада, вреднѳј нігајас весавны да бібліотека уж пуктыны. Вѳрса гѳрд пельѳсјас нігајасѳн снабжајѳм бостны рјѳннѳј бібліотекајаслы, ОЦБлы да сіктса лыффысан керкајаслы: вѳрѳ нігасѳ ыстыны не случајнѳј морткѳд, а нуны аслыс бібліотекарыслы, меѳым сіјѳ сені тѳдмѳдіс інтерессѳ лыффысысјаслыс.

Сыктывкарын ОЦБ-ын лыффысан комнатасѳ лѳсѳдны буржыка

да ыжыѳжык вежѳсѳн (тајѳс поѳѳ лѳсѳдны ѳніја керкаас комнатасѳсѳ вежлалѳмѳн), сіз-жѳ лѳсѳдны быд рјѳннын лыффысан комната. Бырѳдны ОЦБ лыффысан комната кыңзі прочѳѳјјаслы шонтысан керка; лѳсѳдны тіпографіјаын. кірпіч завоѳдын, строітельство вылын ужалысјаслы меставылас поsgојанинѳј бібліотека да лыффысан комнатајас.

Нуѳдны курсјас бібліотекаынс ужалысјасѳс лѳсѳдѳм куѳа да важ ужалысјас ы квалифікаціјасѳс кыпѳдѳм куѳа. Бібліотекаын јуралыслы да профсојузлы колѳ гѳгорвоны Сталін јортлыс медвоѳа кык условіјѳсѳ, мыј ужалысјасѳс колѳ организујтны да лѳсѳдны ужавны поѳана условіјѳјаса. Колѳ перестроітчыны вылобстаровка вылѳ. паскѳдны ужад аскрітіка, кодѳс бібліотекаын јона-на ѳескѳдѳны, бырѳдны семејственност, моѳа-мѳдныс лысѳомѳ торјас вевтѳм. Соцѳрдіясѳм, ударнычество паскѳдны увсаң, да пуктыны сіјѳ быд уж вылын меѳса вылѳ. Кужтѳм јортјаслы отсавны быдлунја ужнын.

ОК Культпроплы да ОБОНОлы колѳ чорыѳжыка вескѳдлыны бібліотека ужѳн, меѳым сіјѳс петкѳдны оппортунизм нурыс, лептыны бібліотека уж, меѳым отсавны олѳмѳ пѳртны пјатілеткалыс нѳлѳд, меѳѳѳрја вога планјасѳсѳ.

Г. З.

Учѳтелјас, култармејечјас, партшколајасын велѳдысјас, велѳдчысјас, гіжѳј „Культура фронт“ журналѳ, суѳѳдѳј журналсѳ.

ЛӨСӨДНҮ БӨРФРОНТЛЫ ПРОЛЕТАРСКОЈ КАДР

Вөрлөдөмбө—социализм строитан ужб—производственно-техническөй кадр лөсөдөм лоб вывти ыжыд политическөй значенноа мог.

„Добитчыны, мед СССР-са рабочөй класслөн вөлі асла производственно-техническөй интеллигенција“—таз индис ВКП(б) да рабочөй класслөн вожд Сталин жорт ыльбд историческөй условийбас. Кушом колб мијан вөрлөзан уж вылб кадр? Мијан колб классөвөй, пролетарскөй производственно-техническөй кадр, коді мед верміс чорыда нубдны партијалыс Ленинскөй генеральнөй тујвиэсб, коді, ескөн, верміс ас гбдбрыс котыртны став ужалыс јөзсб да накбд шдщ коасны Выл индустриальнөй Војвыв олбм течбм вбсна, коді, нбшта, производствонас верміс вескбдлыны не ылбсас, кабинетсаы, а конкретнөја став мелочјасбб тбд вылб бостбмөн да омбл торјасыс вылб кад дырји реагирүтбмөн. Таз сулалб мог. Таз корб ужавны выл обстановка.

Выл обстановка корбм серти бнија производственно-техническөй интеллигенцијасаы, вылног ужалбм оз-на тыдав. Тажб висталб сјјб, мыј вөрпрограмма „Комилес“ трест паста јанвар 10 лун кежлб вблі тыртбма пбрбдбмөн 37,8 прбч. да кыскбмөн сбмын 8,1 прбч. Кушбм классөвөй состав серти лыффысебны став сикаса команднөй составјас бни вөрлөзан уж вылын? „Комилес“ трест сведеннб серти октабр 1 лун 1931 во кежлб вблі команднөй составлөн ташбм лыдпасјасыс.

Ставыс	Партијаныбс		Олбм серти				Образованнб серти					
	шлен	кандидат	КСМ	Роб.	крест.	служ.	мук.	Общбј			Специалн.	
								высш.	сред.	низш.	высш.	сред.
2462	192	91	347	83	1361	954	29	51	443	2109	43	141

Тажб петкбдлбны, мыј вөрфронт вылын зев еща высшбј да среднбј специалнөй образованнба јбз—сбмын 184 морт, нбшта ещабн Вөрпромхозјасын, Лесопунтјасын—132 морт (мукбдыс ужалбны трестын). Тас тыдалб, мыј 2462 комсостав пыс лыффысебны сбмын 660 морт (26,8 прбч.) партијечјас да комсомолечјас. Ношта омбл составыс пролетарскөй јадролбн: рабочјјас-комсоставјас сбмын 83 морт, лббб 3,4 прбч.

Кадр лөсөдбмлбн планјас олбмб пбртчбны омбла. 1930 воб вблі курсјас пыр младшбј комсоставбс (десятнјјасбс) лөсбдбма 515 мортбс, 1931 воб—630 мортбс. Област сајаса курсјас пыр среднбј да младшбј комсоставјасбс лөсбдбма 1930 воб—98 морт

Производственнõй кадр (прорабјас, десатникјас да с. в.) јон-жыкасõ мијан лõбõдчõ Зельнечса производственнõй курсјас пыр. Производственнõй курсјас комплектујтгõн колõ чорыда нуднны классвõй вич. Вõрлезысјас, батракјас, гõла да медбур шõркõда олыс ударникјас, ударникјас-звучникјас, левјас моз вõрпрограма штурмујтысјас—со кодјас пыс колõ мијан лõбõдны вõрфронтлы производственнõй кадр.

Колõ кок былõ сувтõдны і єнсајса велõдчан уж. Медса ужык õнїа производственно-технїческõй кадрõс колõ кыскыны єнсајса велõдчõмõ. Колõ кыпõдны квалификацїа не сõмын учебнõй заведеньõјасын, курсјас пыр, но і производство вылын. Кадр-нн бõстны ас кїõ техника. А техника ас кїõ бõстõм зев ыжыд полїтїческõй значеньõ. Од „реконструкцїа кадõ техника решајтõ ставсõ“ (Сталин). Вõрлезõмын, техника ас кїõ бõстõмõн, бурмõ вõрпродукцїалõн качество, паскалас рацїонализаторскõй ужјас. Тајõ ставыс коланатор, а тајõ вермас лоны сõмын техника ас кїõ бõстõмõн, велõдчõмõн.

Новїкса „Гõрд армїа“ брігада

Вундасысјас

Сінсајса велѡдчыяслы колѡ лѡсѡдны бур условіѡјас (лѡсѡдны літѡратура, котырны брѡгадајасѡ бур помещѡньѡјас сетѡмѡн, сетны спеціалнѡј лунјас да с. в.).

Щѡщ колѡ јона паскѡдны прѡизводство вылын (квартал, деланка) технѡческѡј кружокјас котыртѡмѡн, курсјас нуѡдан велѡдчан уж. Технѡческѡј кружокјасѡ, курсјас вылѡ колѡ кыскыны прѡрабјасѡс, фесатнѡкјасѡ да вѡрлезыясѡс—ударнѡкјасѡс.

Руководѡтель пыѡдѡи, технѡческѡј кружокјасѡ, курсјасѡ, колѡ індавны прѡизводственнѡк-технѡкјасѡс. Кружокјаслы колѡ ужавны план сертѡи. Кружокјас пыр поѡѡ лѡсѡдны бур, колана кадр вѡрлезан ужјас вылѡ, код вермас њеуна тупкыны кадр колѡмыс прорыв.

Квалѡфікаціја кыпѡдѡм могыс колѡ практик-прѡизводственнѡкјасѡс, да вѡрлезыс-ударнѡкјасѡс прѡкрепѡтавны торја технѡкјас-спеціалѡстјас дѡнѡ. Прѡкрепѡтны ње формалнѡја, а сіз, меѡ прѡкрепѡтѡм мортсѡ збылыс велѡдны.

Торја јона колѡ паскѡдны уж выдвѡженнѡ куѡа. Колѡ адмѡністратѡвно-прѡизводственнѡј уж вылѡ выдвѡітны індѡм кандѡдатјасѡс кыскыны ужѡ, најѡс гѡтѡвѡтны (індыны сінсајса велѡдчѡмѡ, кыскыны кружокјасѡ, прѡкрепѡтны спеціалѡстјас дѡнѡ). Выдвѡженечјас-ударнѡкјас пѡын колѡ нуны орјавтѡг уж. Колѡ зѡкѡз бырѡдны оппортуніст сама вѡѡдѡм выдвѡженечјас вылѡ: выдвѡітны выдвѡітасны, а сесса і вунѡдасны, њекуѡдѡм отсѡг налы ужас оз сетны. Ударнѡкјас—выдвѡженечјаслы колѡ ужас быдног сетны отсѡг, кыскыны најѡс массѡвѡј уж дѡнѡ, кыскыны партѡјад, комсомолѡ.

Зев ыжыѡ значѡннѡа лѡѡ выдвѡженечјаслыс совѡщаннѡјас чукѡртлывлѡм. Совѡщаннѡјас вылын колѡ сорнѡтавны выдвѡженечјас уж јылыс, налы условіѡ лѡсѡдѡм да отсѡг сетѡм јылыс. Сек, кор лѡѡ жүгѡдѡма оппортунізм вѡрфронтлы прѡлетарскѡј кадр лѡсѡдѡмын, кор кадр лѡсѡдѡмын лѡѡ пуктѡма шѡр мѡгѡн качество, строго классѡвѡј тујвѡз нуѡдѡмѡн—сѡмын вермам лѡсѡдны тырмымѡн прѡлетарскѡј прѡизводственнѡ-технѡческѡј кадр вѡрлезан ужѡ—соціалѡзм стрѡітан фронтлы. Прѡлетарскѡј кадр лѡсѡдѡмѡн да најѡс быдлунја вылѡ індустріалнѡј Војвывса олѡм течѡм ужѡ кыскѡмѡн—вермам пуктыны вѡрфронт вылын, торја участокјасын конкретнѡј руководство вылѡ обстановка корѡм сертѡи, кодѡ вермас ѡѡзѡдны вѡрпрограмма тыртан уж.

Вѡрфронтвывса команднѡј состав пѡын парткомсомол јадро ыжѡдѡмѡн колѡ вѡчны чорыѡ перелѡм, зѡкѡз бырѡдны тајѡ учас-токыс самотѡк.

Вѡрфронтлы тырмымѡн прѡлетарскѡј кадр лѡсѡдѡмын долженѡс партѡјнѡј, сѡветскѡј, профсојузнѡј да кѡѡајственнѡј органѡзаціја-јас, перестрѡітчыны да зѡннас пѡртны олѡмѡ Сталѡн јѡртлыс історѡческѡј вылѡ обстановка дырјѡ условіѡјасѡс.

Партѡјнѡј органѡзаціјајаслы колѡ збылыс јурнуѡдны кадр лѡсѡдѡмын.

Пуктыны вѡрфронтлы прѡлетарскѡј кадр лѡсѡдѡм ударнѡј ѡѡ вылѡ—таѡдѡм ѡнѡ мѡг.

Макс. Апрельскѡј.

Гӱрд пельӱс ассыс Һымсӱ оз вешты

Чов-ју бокын ем гӱрд пельӱс, но газет-журналјас вооны еша, ӱособеннӱ ком і газет-журнал. Пошта вајалӱ омӱла. Ворсантор-јас (шашкӱ, шахмат, домино і м. т.) абуӱс. Ем стенгазета „Выл кад-јас“, но Һӱтӱ абу бергӱдчӱма вӱрлан банӱн. Һӱтӱ оз освещајт вӱрлежӱм уж јылыӱ рајоныӱ, ле-сопунктыӱ нӱ кварталыӱ. Һеку-щӱм лыдпасјас абуӱс. Сӱз-жӱ Һӱтӱ гӱжӱд абу бригада ужјас јылыӱ, соцорјысӱм јылыӱ. Оз петкӱдлы торја геројјас, оз вы-јавляјт кандидатјасӱс премӱјајас выӱӱ. Оз косас разрыв бырӱ-дӱм могыс.

Парвӱјно-комсомольскӱј орга-низацијајас воын сулаӱ могӱн Крајкомлыс да Обкомлыс фӱрек-тивасӱ „быд кварталын стено ӱшӱдан газет“ пӱртны олӱмӱ. Газетлы колӱ лоны бојевӱј ор-ганӱн, кодӱ мед вӱлі быдлунја оператӱвнӱј органӱн, быдлунја коллективнӱј агӱтаторӱн, про-пагандистӱн, организаторӱн. Мед газета вӱлі тышкасӱ программа тыртӱм понда, ӱд кыпӱдӱм понда, выӱ формаа уж паскӱдӱм понда, мед тышкасӱ став ужалысјасӱ сквознӱј бригадајасӱ котыртӱм вӱсна, механизација да рациона-

лизација нуӱдӱм вӱсна, хозрас-чот вӱсна. Мед вӱлі лунне-лун пропагандӱрујтӱ Сталин јортлыс квајт условӱјсӱ, косасӱ сӱјӱ олӱ-мӱ пӱртӱм вӱсна, мед вӱлі кӱ-тыртӱ ужалыс јӱзӱс кулак выӱӱ став фронт паста наступајтӱмӱ. Мед вӱлі кыпӱдӱ творческӱј ак-тивностӱ ужалыс јӱзлыс, тыш-касӱ соцорјысӱм да ударныче-ство паскӱдӱм вӱсна, мед вӱлі организаторӱн бӱрӱ колтыс бри-гадајасӱс буксӱрујтӱмын. Мед вӱ-лі немжалӱтӱм тыш нуӱдӱ пар-тӱја генералнӱј вӱз вӱсна, тыш-касӱ вескыдыв да „шужавыс“ кежысјаскӱд ленинскӱј национал-нӱј полӱтика зугысјаскӱд. Тацӱ-мӱн колӱ лоны стено ӱшӱдан газетјаслы. Парторганизаціјалы колӱ вужаныс перестроитны стено ӱшӱдан газетӱн да раб-селькорјас ужӱн вескӱдӱм.

Опportunистическӱјужлы, Под-фельнӱј базалы, пыр-жӱ колӱ пуктыны пом. Косасны каљен-дарнӱј срокјас кежӱ вӱрлежан программа тыртӱм понда, мед пыр-жӱ бырӱдны прорыв, III кра-јевӱј партконференціја кежӱ тыртны 60 прӱч. пӱрӱдӱмын да 40 прӱч. кыскӱмын.

Јогор Зос.

ALFAVIT LATINIZIRUJTƏM— LƏ KULTURNƏJ REVOLUTSIJA NUƏDƏ- MƏN KREPD ORUDIJƏƏN

Вужны латинизированнөј алфавит вылө

Выл алфавит вынсөдөм жылыс резолюција

Комі алфавит латинскөј шрифт вылө вужөдөм лөб зев јон брудјөөн културнөј революција нүдөдөмн, востө паскыд туй пролетарскөј пыщкөса националнөј култура кыпөдан өдјас содтыны да бырөдны култура боксан комі ужалыс јөзлыс колтчөмсө Совет Сојузын олыс передовөј јөзјас динын.

ОК бјуро шуд:

1. Ошкыны ЦК да Обком совещаннөдн примитөм латинскөј шрифт вылө комі алфавит вужөдан проект да лыффыны сјөс бнјаыскөд шөщ государственнөј алфавитөн.

2. Выл алфавит куза областувса комитетлы паскөдны выл алфавитөн јөзөс төдмөдана уж, примитны мерајас выл алфавит куза районувса комитетјасө да советјасө комиссијас лөсөдом могыс выл алфавит вылө вужөм куза практическөј мерајас нүдөм вылө.

3. ОК фракцијалы төлысса срокөн лөсөдны подробнөј план, кычө вужны выл алфавит вылө, индыны срокјас корсан вужны да кушөм конкретнөј меропрјјаттөјас нүдөны быд организацијалы да учреждөннөдлы. Плансө дөчигөн ставсө артавны сизө, медым став ужыс алфавит вылө вужөмыс куза вөли помалөма 1934 во јанвар 1 лун кежлө.

4. Комі Издательстволы пырыс-пыр заводитны переоборудујтны типографјасө выл алфавит вылын ужалөм вылө да заптыны тырмымөн шрифтјас, медым пырыс-пыр лөзны букварјас, колана учебникјас, литература да газетјас. Лөсөдны смета, мыјдта лөас рөскөд типографја переоборудујтөм вылө, шрифтјас лөсөдөм вылө, ужалыс кадрјассө выльөв лөсөдөм вылө да первој өчерөдн литература лөдөм вылө, медым сетны сметасө Обисполкомлы да НА ЦК-лы сы вылө колана сөм 1932 вөса бјуджетын лөдөм вылө. ОК фракцијасө да учреждөннөдн да организацијадн вөскөдлысјасөс өбјажитны пырыс-пыр сетны заявкајас выл алфавит вылын гјжан машинајас сүзөдөм вылө.

Такөд өтшөщ Издательстволы кутчөсны кадрјассө (наборщикјасөс, издат-редак. ужалысјасөс) выльөв велөдөмө.

5. Ленинлыс, Сталинлыс сочинөннөјас да мукөд сетөм капиталнөј нигајас важ алфавитөн вөзө не лөзны.

6. Комі Издательстволы, газет да журнал редакцијаслы пыр-

газетјаспыр, собранныјаспыр да мукѳд ногѳн, меѳым регыѳн тѳѳ мѳѳны быѳ профсојузныкѳс, робочејѳс, колхозныкѳс, вѳрлезыѳс, велѳдчыѳс да с. в.—„В. А.“ коланлунас да алфавитнас, сесса олѳмѳ пѳртан тујјаснас.

Колѳ ѳнисаѳ-жѳ бура тѳѳмѳѳны „В. А.“-ѳн велѳдчыѳсѳс, сесса велѳѳны школајасын велѳдчыѳсѳс дај заводитны велѳѳны ставгырыс јѳзсѳ (лѳкпунктјаспыр, торја кружокјаспыр да с. в.).

Колѳ ѳнисаѳ-жѳ бостчыны велѳѳны „В. А.“ служащѳјјаслы областын, рајонјасын да сѳктјасын, меѳым позѳ вѳлѳ став гѳжасан. уж учреѳѳеннѳјаслыс вужѳѳны „В. А.“ вылѳ 1933 во заводитчѳг кежлѳ.

Колѳ Комѳ Нѳга Лезанилы ѳнисаѳ-жѳ бура лѳѳѳдчыны лѳзавны колан нѳгајас „В. А.“ вылын.

Обком шуѳс зѳкѳз помавны „В. А.“ вылѳ вужѳм кык воѳн (1934 во заводитчѳг кежлѳ). Тајѳ срок сертѳ лѳѳ лѳѳѳѳѳма област паста „В. А.“—вылѳ вужан общеј план. Вескѳѳдыны ужнас пондасны Обѳсполком бердса да РК бердса „Выл Алфавит комѳтетјас“ (В. А. ОК да ВА-РК) да сельѳвет бердса „В. А. комѳссѳјас“.

Колѳ ѳнисаѳ-жѳ быѳ учреѳѳеннѳѳы да организацијалы общѳј план сертѳ аслас вѳз куѳа чорыда бостчыны паскѳѳны „В. А.“ вылѳ вужан быѳлунја уж.

Колѳ быѳ коммунистлы, комсомолчлы, профсојузныклы, ужалыс војтырлы бостчыны велѳѳны „В. А.“ да отсавны сѳјѳс олѳмѳ пѳртны.

Надејев.

Вомынса колхозныкјас (черѳ кыјан сојузса шленјас) кыјѳны черѳ

ПАРТШКОЛАЈАСЛЫ ЗАДАҢҢӨЈАС

II заданье

Тема— „Сөветскөј да буржуазнөј государство“

Мог:

1. Гөгөрвоны быд государствоыг классөвөј пыщкөссө.
2. Бура төдмавны, мыјон торјалө пролетарскөј государство буржуазнөј государствоыг.
3. Төдмавны классөвөј пыщкөссө фiктатуралыг да демократiялыг буржуазнөј государствоын да пролетарскөј государствоын.
4. Гөгөрвоны сөветјас да профсоюзјас воҗын сулалыг ғырыг выль могјассө өнiја реконструктивнөј кадө.

Ужалан ног

1. Мыј лоө государствоыс

1. Мыјла государство век дорјө власт бердын сулалыг классөс.
2. Кызi течеысөө государстволөн власт бердса классөс дорјан вын (кущөмөсө могјасыс војскалөн, полицiялөн, судлөн, турмајасыслөн да с. в.).
3. Мыјон торјалө Сөвет государство буржуазнөј государствоыг.
4. Мыј сiјө лоө фiктатураыс. Мыјон торјалө буржуазiялөн фiктатураыс (фашизм) пролетарскөј фiктатураыс. (Петкөдлыны налыс паныда пыщкөссө да могсө).
5. Мыј сiјө лоө демократiялыс да кущөм сылөн классөвөј пыщкөсыс да могыс буржуазнөј государствојасын да мiјан Сөвет Сојузын. (Соцформаа уж кыз сөветскөј демократiялөн паскалөм).
6. Сөвет Сојузын пролетариатлөн вескөдлана рол.

II. Кызi стрөйтчысө Сөвет власт

1. Кодјас бөрјысөөны сөветјасө да дырө кежлө.
2. Кущөм шупөда Сөвет органјас емөс мiјан государствоын (лыдөвөј щөщ најөјас воҗын сулалан могјассө—сiктсөвет воҗын, райсөвет воҗын да с. в.).
3. Мыјла бырөдiсны округјас.
4. Кызiкөн нөшта сөветјас матыстчөны ужалыс масса берсө.
5. Кущөм сузғытөмторјас емөс сөветјаслөн өнiја кадө.

III. Кущөм могјас сулалөны сөветјас воҗын өнiја кадө

1. Мыјла сөветјаслы колө лоны нырнуөдысөн быдлуија со-

ціалістическōй стрōителство ужн.

2. Кушōм мōгјасыс сōветјаслōн колхознōй сївтјасын да мыјла оз пōз бырōдны сōветјас дорвыв коллєктивїзїрујтчана рајонјасын.

3. Кушōм медгырыс мōгјасыс сулалōны профсојузјас возын снїја кадō. Мыјла налōн колō бергōдчыны прōизводствам банōн.

4. Кушōм мōгјасыс сōветјаслōн да профсојузјаслōн вōрлєзан уж нубдōмын.

5. Мыјла да кызїкōн колō тышкасны бјурократїзмкōд.

IV. Практическōй ужјас

Тōдмасō кушōма сїктсōветыд да рабочкомыд бергōдчōмабє вōрлєзōмлаң да колхозлаң банōн. Отсалō налы перестроїтны уж-сō выл ногōн. Сталїн квајт условїд сертї. Сōветјасб бōрјысан кампаннōјас дырї нубдōны паскыда лōсōдчан уж, кыскōй бōрјысōмб став ужалыс јōзбс.

Лыд-фантор:

Ольховō]—„Лєнїнїзм азбука“ X глава. Содтōд: „Коми область в борьбе за социализм“, сōветјас јылыс.

Велōдыслы содтōд:

Кагановїч „Орг. отчет партїја XVI сјезд вылын“. Пролетарїат фїктатура органјас јылыс.

Швернїк. „Партїја XVI сјезд вылын профсојуз уж јылыс доклад“.

12 заданнō

Тема:—партїја

Мог:

1. Гōгōрвоны, мыј лōб коммунистическōй партїяыс да кушōм сы возын сулалōны мōгјас.

2. Гōгōрвоны робчōй класс партїялыс да мукōд организацијаслыс местасō пролетарїат фїктатура сїстемаын.

3. Гōгōрвоны кызї стрōйтчысō партїја да кушōм колōны условїдјас, медем сїдō вōлї отырышја, (сїфїнōй) јон да вермїс бура вєскōдлыны социализм стрōитан ужн.

Ужалан ног

1. Партїја—возын сулалыс отрад робчōй класслōн

1. Мыј вōсна робчōй классыс медеа революциōннōй класс

2. Мыјла робчōй класслы колō партїја.

3. Кушōм мōгјас сулалōны партїја возын пролетарскōй революција лотōз, революција дырїыс да сы бōрын.

4. Партїялōн җеммїрїтчытōма кык фронт вылō косасōм.

II Партіја да мукѳб организацијас пролетаріат диктатура вістемаын.

1. Кушѳм могјас сулалѳны сѳветјас, профсојузјас, комсомол да коопераціја воѳын пролетаріат диктатура дырјі.
2. Кыѳі партіја вескѳдлѳ да јуралѳ тајѳ организацијаснас.
3. Мыјла коммунистлы колѳ лоны прімерѳн беспартіјнѳј воѳын социализм стрѳітан ужын.
4. Мыјла колѳ партіјалы чорыд дісціпліна.

III. Кыѳі стрѳітчысѳ партіја

1. Мыј лѳб демократическѳј централизмыс.
2. Мыј лѳб партіјнѳј демократијаыс.
3. Мыјла партјачејка лыдѳысѳ основадн парторганизаціјалы. Кор поѳб организујтны јачејка лѳб кандидатскѳј группа.
4. Кыѳ бѳрјысѳдны јачејкаыс вылі сулалыс партіјнѳј органјас.
5. Кушѳм партіјнѳј орган лыдѳысѳ меыжыдѳн, код іналѳм серті лѳб став партіјалы нуѳдны быдлунја уж.
6. Мыјла оз лезысыны партија пыщкын фракціјас.
7. Кушѳм социалнѳј составыс да мыјещ ѳдјѳ быдмѳ партіја

IV. Партіјалы вылног пуктыны ассыс ужсѳ.

1. Кушѳм выл могјас сулалѳны ѳніја кадѳ партіја воѳын.
2. Мыјла мејѳон ужсѳ ѳні індѳма цехѳ, колхозѳ.
3. Мыјла колѳ кужѳмѳн бѳрјыны да сувтѳдны партіја шленјасѳс проізводство вылѳ да чорыда відлавны налыс ужсѳ.
4. Кушѳм могјасыс партјачејкајаслѳн да комітетјаслѳн вѳрлѳѳѳмын да колхозјас течѳмын.
5. Мыјла колѳ быд партіјечлы кыпѳдны ассыс маркѳістско-ленинскѳј теоріја тѳданлун.
6. Партіјалѳн косасѳм ѳніја кадын оппортунизм петкѳдѳмкѳѳ

Практическѳј ужјас

Отсалѳ јачејкаыдлы колананог сувтѳдны партіјнѳј вынсѳ феланкаад, колхозад. Кутѳ сінвозын налыс быдлунја ужсѳ, сетѳ отсѳг, меј регыджыкѳн тыртавны ужалан планјас. Кыскѳј став партіјечѳс, комсомолечјасѳс да ударныјасѳс партучѳбаѳ.

Лыдѳантор:

1. Ольховѳј. — „Ленинизм азбука“ XI глава.
2. Сб. „Коми область в борьбе за социализм“.

Велѳдыслы содтѳд:

Сталин: „Вопросы ленинизма“.

Партіја јылыс јукѳн.

3. Сталин — „Пролет. рев. журнал редакціјалы пісмѳ“ „культура фронт“ 11—12-№-ын.

Тема.— „Партија ленинскöй тувивъ вöсна тышкасöм“

Мог:

Гөгөрвоны партијалык мiрiтчытöмсö быд пöлöс уклонјаскöд. Гөгөрвоны партијалык чужöмсаык дугдывтöг тышкасöмсö кык фронт былö.

Гөгөрвоны пыщкöссö троцкiзмлык да вескыдвык кежыкјаслык да налык Совет Сојуздöс буржуазнöй тувъ былö ёнöмсö.

Ужалан ног:

1. Партијалөн революцијабъ кык фронт былö тышкасöм.

1. Кодјаскöд да кыкiкөн партија (большевикјас) тышкакiсны революцијабъ Россiяын.

2. Кодјаскöд да кыкiкөн большевикјас тышкакiсны II интернационалын.

II. Троцкiзмлөн пыщкöсык да iсторiяык

1. Троцкiзмлөн классöвöй пыщкöсык (крестьянство куъа да социализм течöм жылы).

2. Кущöм кадјасö Троцкiй нуöдлiк көс партијакöд.

3. Кыкi троцкiзм пöри авангардö контрреволюционнöй буржуазцијалы.

4. Кущöм вык формаөн нуöдö асык контрреволюционнöй ужсö троцкiзм ёнiја кадö.

5. Мыјла сiе либерализм матыкмö робочöй класслык интересö вузалöма.

III. Вескыдвык уклон

1. Вескыдвык кежыкјаскö мыј торјöдö партијаык да троцкiстјасык.

2. Кык виждöдны Совет Сојузын социализм вöчöм былö троцкiстјас да вескыдвык кежыкјас кущöм партијалөн генералнöй тувивъ социализм течöмын.

3. Мыјла вескыдвык кежыкјас щöктöны назмöдны индустрија кыпöдан öдјас, оз лыффыны колхозјаскöс да совхозјаскöс пöккыд тувөн социализмö. Кытчö кыскö налөн тајö сорнијасык.

4. Кущöм шуöм вöчiс партија XVI сјезд вескыдвык кежыкјас жылык.

5. Мыјла троцкiстјаслөн да вескыдвык кежыкјаслөн вичык кыскö Совет Сојуз капитализм тувъ былö.

6 Мыҗла чорыда колд нуѳдны тыш кык фронт ыло, укол-
ыстҗаскѳд, мѳрѳтчыҗаскѳд, на ыло лѳберальнѳҗа вѳзѳдыҗаскѳд.

7. Мыҗла колѳ сецѳм-жѳ чорыд тыш нуѳдны национальнѳҗ по-
лытҗакын кык фронт ыло.

Практѳческѳҗ уҗҗас

Отсалѳҗ школаҗаслы пуктыны общественнѳҗ дѳсцѳплѳнаҗас Ста-
лѳн статҗа сертѳ (большевѳзм ѳсторѳҗа җылыс). Пуктѳҗ быдлуҗа мо-
гѳн кыпѳдны да җѳстыны маркѳсѳстско-лѳвинскѳҗ тѳданлун. Петкѳдѳ
ерд ыло став җавѳ ѳ гуса оппортуҗыстҗасѳс да шовѳнѳстҗасѳс, сѳтѳ-
налы чорыд отпор.

Лыдҗантор:

Олховѳҗ. „Лѳвинѳзм азбука“ XII глава.

Велѳдыслы сѳдтѳд:

„Культура фронт“ 11-12 №, Сталѳнлыс статҗасѳ

Мыҗ вѳсна СССР пондас тышҗасны 1932 воын—

—Пҗатѳлетка медбѳрҗа воын

Став народнѳҗ овмѳс куҗа капѳталнѳҗ строѳтельстволыс 21 мѳл-
лард шаҗта программа тыртѳм вѳсна.

24 доменнѳҗ пач уҗѳ лѳзѳм вѳсна.

1931 во сертѳ 36 прѳч. ыло промышлѳннѳҗ продуҗкѳҗа
сѳдтѳм вѳсна.

90 мѳлн. тонна ѳзшом перҗѳм вѳсна.

9 мѳллон тонна чугуҗн сывѳдѳм вѳсна.

9,5 мѳллон тонна стал кѳтѳм вѳсна.

6,7 мѳллон тонна прокат лѳзѳм вѳсна.

17 мѳлрд. квч. електроеҗерҗѳҗа вѳчѳм вѳсна.

8 мѳлрд. шаҗт дѳн машѳнаҗас лѳзѳм вѳсна, сы пыщ-
кын 40 мѳлн. шаҗт дѳн вѳзму ылын уҗалан машѳнаҗас.

2000 трактор вѳчѳм вѳсна.

73000 автомобил вѳчѳм вѳсна.

1.300 паровоз вѳчѳм вѳсна.

50.000 тѳварнѳҗ вагон вѳчѳм вѳсна.

3.061 мѳлн. метр хлопчатобумаҗнѳҗ ткаҗҗас лѳзѳм вѳсна.

91,5 мѳллон пара кѳм лѳзѳм вѳсна.

Оти мільярд банка консерв лезом вѣсна.
Промышленнѣй робочѣјаслы 11 пр. да кѣрттуј
вылын ужалыс робочѣјаслы 13 пр. уждон содтѣм
вѣсна.

Промышленностын уж производѣтельност 22 пр.
вылѣ кыпѣдѣм вѣсна.

Промышленнѣй продукціјалыс асдонсѣ 7 прѣцент
вылѣ чинтѣм вѣсна.

Кѣрттујывса перевозкајаслыс асдонсѣ еща
вылѣ 10 пр. чинтѣм вѣсна.

1.700 вылѣ МТС вѣсна.

144 мѣллон гектар кѣза площаѣ вѣсна.

2.437 сурс да вылѣ хлопок кѣзѣм вѣсна.

2.560 сурс га вылѣ шабдѣ кѣзѣм вѣсна.

1.670 сурс га вылѣ свекла пуктѣм вѣсна.

Урожајност кыпѣдѣм вѣсна: ѣрновѣй культурајас
куза—8,5 центнѣрѣз га вылыс, сахарнѣй свекла
куза—145 центнѣрѣз га вылыс, хлопок-сырец
куза—8,7 центнѣрѣз га вылыс, шабдѣ куза—2,6
центнѣрѣз га вылыс, подсолнуха куза 6 центнѣр
га вылыс.

Скѣтлыс содтѣм вѣсна: „скѣтоводын“—2.950 сурсѣз,
„свѣноводын“—2.900 сурсѣз, „овцеводын“—7.300 сурсѣз,
„маслообједѣннѣй“ вѣз куза 320 сурс мѣскѣз.

Соціалѣстѣческѣй жѣвотновѣдствосын ыжыд то-
варност вѣсна.

502 млн. тонна общѣй грузооборот вѣсна.

Товарнѣй вагонлы шѣркоѣда суткѣнас 128 клм.
мунѣм вѣсна.

Пјатѣлетка нѣл воѣн тыртѣм вѣсна!

Лѣнѣнскѣй партѣјаын стальнѣй жѣдѣнство
вѣсна!

Оппортунѣзмлы да сѣс лѣбералѣзмлы паныд!

Соціалѣстѣческѣй орѣјысѣм вѣсна!

Хозрасчѣтнѣй брѣгадајас вѣсна!

Сталин жѣртлы ѣсторѣческѣй квајт ѣндѣмсѣ
олѣмѣ пѣртѣм вѣсна!

Тѣхнѣкаѣн овлаѣѣтѣм да меѣдуна
вылѣ 10 воѣн „суѣдны да панјыны“ лозунгјас
олѣмѣ пѣртѣм вѣсна!

Колхозјасѣс орѣганѣзаціја да хоѣзјство
боксан жѣнмѣдѣм вѣсна!

Сѣветскѣй Сојузлыс тѣхнѣческѣй
незавѣсѣмѣстѣсѣ жѣнмѣдѣм вѣсна!

Ставмувывса пролетарскѣй револуціја
вѣсна!

Большевістскѣй партѣја первојја вѣт
вѣса план тыртѣм вылѣ кыпѣдѣс
уна мѣллоннѣй робочѣй да колхознѣй
масалыс творческѣй ентузіазмсѣ
вѣвлытѣм выјѣз. Мѣд вѣт
вѣса план нѣшта уна мѣллоннѣй
робочѣй да колхознѣй массаѣс
кыскас актѣвнѣја соціалѣзм
стрѣйтѣм вылѣ.

Онїја кадын кїевжӱсӱн ужавны оз поӱ

Г. Ветошкін, А. Трифонов, О. Надејева. ЖӱЗКОСТ ОЛАННОГ ВЕЛОДАН НҢГА. ШКМ-ын II-во велӱдчыяслы. I выпуск. Комї нҢга леӱанн. Сыктывар 1931 во. 4,5 печ. лїст.

Шӱр школајас ас кыв ыльӱ вужӱдїгӱн медвојдӱр колӱны ас кыв ылын велӱдчан нҢгајас. Комї нҢга леӱанн бостчїс тајӱ ыжыд-ужас. Сылы колӱ отсӱг леӱӱм нҢгајассӱ донјавлӱмӱн, ӱшыбкајас ыльӱ индалӱмӱн.

„Жӱзкост оланног“ јукӱма тема-мӱд ыльӱ. I выпусклӱн тема: „Народнӱ оvmӱс СССР-ын да соціалїзм стрӱїтан вїтвога план“. Тајӱ темасӱ јукӱма ӱкмыс заданӱӱ ыльӱ.

Тӱдчӱ мыј нҢгасӱ гїжӱма абу ӱвї морт да абу ӱвї кадӱ: мукӱд заданӱӱбын матерјалыс јона важмӱма, мукӱдын ыльжык.

Медса-нн важмӱма медвоӱза заданӱӱ. Сенї автор кӱсјӱма петкӱдлыны СССР-са народнӱ оvmӱслыс характер, быдмӱм да воӱд мунан туј. Но омӱла, ывтї кїевжӱсӱн гїжӱмнас сӱмын ӱгӱд тӱдӱмнысӱ ШКМ-са велӱдчыяслыс.

Автор зев збылыс вїсталӱ:

„Јегїпетын... важысаҥ-нн ужмӱлӱны сӱмын хлопок, Цејлон дї ылын—цај, кымынкӱ рајонын Бразїліяын сӱмын кофе. Та кынчї сен ннӱм оз вӱдїтны“ (3-4 лїстб.)

Кытыс тајӱ кывлӱма автор—секрет. Сенјасын, дерт, медса сӱ тащӱм продуктајас вӱдїтӱны, но оз сӱмын најӱс, вӱдїтӱмы і мукӱд продуктајас.

Медса-нн ӱгӱдма СССР-ӱс економїческӱ рајонјас ыльӱ јуклӱмылыс вїсталїгӱн. ыль областјас да крајјас лыдӱдлїгӱн (5 лїстб.) автор унаыс каӱтывлӱ кушӱмкӱ „Централно-Промышленнӱ рајон“ (сецӱм крајыс абу; ем Мӱскуа област, Иваново област). Кытыскӱ лыпјӱма „Урало-Сїбірскӱ крај“. Бурато-Монголскӱ АССР автор шуӱ промышленнӱдӱн. Карелїјаӱс чајтӱ пырїг Лєнїнградса областӱ. „Вїӱму оvmӱс рајонјас-ӱ“ пырӱма сӱмын „Україналӱн рытывлун пельӱсыс“ (а мукӱд „пельӱсјасыс“ нӱ кытчӱ?). Каӱтывсӱ Рытыввыв-Сїбыр, а Асыввыв-Сїбырыс вошӱма. Сїӱ-жӱ вошӱмаӱс Урал, Нїжегородскӱ крај, Таджїкїстан, Башкїрїја. „Лєно-Байкалскӱ рајон“ вескалӱма далне восточнӱ крајд. Вӱра рајонјас лыдӱдлїгӱн каӱтывлӱ „шӱр Азїјаса вӱра рајонјас“ (?), а Сїбырса, Јакутїјаса, далне восточнӱ крајса вӱраїнјас вунӱдӱма.

Националнӱ республикајасын да областјасын промышленностцаскӱдӱм жылыс (а тајӱ ужсӱ партија да правїтельство лыдӱдлӱны зев ыжыд мӱгӱдн) заданӱӱбын со мыј сӱмын гїжӱма:

„Сӱмын основнӱ промышленнӱ рајонјаслыс чорыда производство кыпӱдӱмӱн поӱдӱ тырмымӱнја лӱсӱдны машинајас, стрӱїтчан кӱлуј да бӱрӱ колӱм крај областјас, рајонјас индустриалїзїрујтӱм ыльӱ колӱ-на сӱм (вїұнїтї ме, С. М.).

Сіз-кө-пө өни оз-на ков бөрө колөм национальнөй республикажасөс да областжасас промышленностөсө кыпөдны?

Во мөд-нин стрөйтчөны Уралө-Кузьнецкса комбинатлөн гигант-жас; регыд комбинат ставнас пондас ужавны. А автор шуө:— „Кузьнецко-Алтајскөј да Лени-Байкальскөј районжасын өнөз оз-на јешщө мун промышленност паскөдөм (6 листб.) 36-өд листбокын тајө комбинат јывеыс неуна висталыштөма (тыдалө мөд автор гижөма)

Вөјыв кавказса промышленност јылыс гижөгөн (6 листб., ву-нөдөмаөс казгыштны Ростовса Гельмашзавод, — сещөм гигантөс, көдөс ештөдөма-нин тајө војасө. Виңму ужалөм јылыс гижөма: „Виңму өвмөс Вөјыв Кавказын специализирујтчө шөбдө вөбитөм вылын“ (6 листб.). А кенаф, соја, да каучука быдмасјас көзөм?

Зев гөгөрвотөма гижөма јукөд „Вит сикас өвмөс СССР-ын“.

Медвозза заданнө оз отсав ШКМ-са велөдчысјаслы, а сөмын зугас најөс.

Мукөд заданнөјасын ещажык, но емөс-жө тащөм зүгөмјасыс 18-өд листбокын гижөма: — „СССР — аграрно-промышленнө страна, көнө өвмөсылөн ыжыджык пайс усө муужалан јукөд вылө“. Сизө вөли во-мөд сајын, а өнө СССР пөрө-нин промышленнөјө (сы-јылыс автор висталө 9-өд заданнөдын).

Мөд заданнөдын вәјөдөм лыдпасјас унжыкыс вәжмөмаөс-нин. 6-өд заданнөдын гижөма:

„Революциөз Россијанын вөли сөмын кымынкө дас трактор озыржык помещикјаслөн. Ас странаын трактор вөчөм вөли ичөт“. (38 листб.).

Тајө ылөдлөм: революциөз Россијанын тракторјас вөчөм јылыс ез ө мөвпыштлыны.

44-өд листбокын мыјлакө вәјөдөмаөс таблица, уна-ө вөр вөли Вөјыв крајө пырөм губернажасын. Губернајас вылө јуклөм кујим во сајын-нин бырө, ловзөдны најөс нинөмла.

Тащөм ужалөм доө оз национал-шовинизм, а вескыдыв өппорт тунизм (најөс сорлавны оз поз), либө дажө вредителство.

Комө областувса промышленност јылыс висталөгөн оз казгышны ухтаса нерп јылыс, печөраса изшөм јылыс, Кама—Печөра—Ежва өтлаалөм јылыс. А на бердө-өд кутчыөм-нин, уж мунө паскыда. Најө јона вөжасын чужөмбансө оз весиг-сөмын Комө областыдыс, — јона төдчасны Вөјыв крај да Урал област көзәј-ствөын.

Гижанног сертөыс да кывбокөаныс тајө нига зев жеб. Редакторас кырымалөма Г. Федоров, но редактирујтөм оз төдчы. Кызө гөгөрвоны тащөминјас: „Мировөј көзөд полус“ (3 листб.). „мијан советскөј сојузын... абу некущөм частнөј собственност-өмбур вөчан машинајас вылө проишество“... (4 листб.), „Сөмын көр руда перјан да вөчан сөкыд промышленностөс машина вөчан заводжасыс“ (15 листбок)? Тащөм зуга гижөмыс, гудралөмыс, зев

Тодчө — нигасө гижөмаё роч вылье да роч сорниогсө колд-
маё Руда кулб, кыч, пыр-жө ежа улын, сиз-жө-і 3-20 мегр пыд-
наын" (25-26 лїсбок).

Весіг векуға „асыввојыв“-тө вөчөмаё „војывасыв“-өн
(25, 44 лїсб.), роч „северовосток“ серті.

Термінјас лөсөддөмаё кыз вескалө. 7-өд лїсбокын сурдны:
„Шөр Волга“, „Западнөј Сїбыр“, „рытыввыв Сїбыр“, „Западнөј
област“, „Шөр Азия“, дальнө-Восточнөј крај“, с. в. 21 лїсбокын-
— „Средне-Азияцкөј“, 35 лїсбокын— „Ылын-Асыввылын“. Средства
производства өтїлаын вужөдөма: „машїнајас, станокјас, оруфдөјас“
(15 лїсб.), мөдлаын: „производстоын ужалан колуж“ (18 лїсб.).
Өтїлаын— „көрттуј сет“ (11 лїсб.), мөдлаын „көрттуј виғ“ (21
лїсб.). Комі учебнїкјас гїжыејас воғын ыжыд мог шөщ сулалө—
лөсөддны шупана (чоткөј) термінјас. Ташөм кївевјөсөн термінјас-
тө лөсөддөмнад лөб сөмын бөбјөдлөм велөдчыөјасөб.

Гїжыејас некытчө туйтөм уна сујалөмаё роч кывјас, кодјасөс
поэіс да і колі комі кывјасөн вежны: „ужалан пөра“ (мыјла абу
„ужалан кад“? С. М.), „совсем“, „сөвсем“ („зїкөз“-ыс-нө мыј вылө?
С. М.), „удовлетворїтны“, „отсталөј“, „прїменајтїс“, „разнїтчөмыс“,
„неїзбежнөј“, „успешнөј“, „прїзнавајтөны“, „укрепїтны“, „выпол-
нїтөма“, „їмеїтөны решајущөј значенњө“, „создајтны“, „уфелая-
тө“, „разрабатываемөј“, „вывозїтны“, „їспользујтны“, „составляјт-
ны“, „пөлучїтїс“, „перевелаятны“, „удовлетворїтны“, „ыжыд вы-
манњө уфелаятө“, „охватїтөма“, „долженөс“, „пока“, „в общем“,
„зев важнө“, „добїтчїс“, с. в. помтөг. Медса-нїн омөла табоксан
гїжөмаё 1, 2, 3 да 8 заданњөјас. Комі гїжыејаслөн колө пыр
төдвыланс кутны, мыј школајас колө вужөдны ас кыв вылө оз
сыпнда, медым код-сурөлы лөї учебнїкјас гїжан уж, а медым
велөдчысјаслы вөлі гөгөрво анажык наукаыс.

Көт-нїн ескө ез ков бертлөддыны комі нїмјасө да кывјасөб:
көнкө гїжөны „Сыктывкарса“, көнкө— „Устсысолскөј“ (32 лїсб.);
„Усвавом“ нїмсө, тыдалө, абу кывлөмаё,— гїжөны „Уст-Усїнскөј“
(26, 32, 63 лїсб.) „Ізва“ пыддї— „Іжма“ (29 лїсб.). Емөе шог-
мытөм вужөдөмјас: „нартїтөм“ (9 лїсб.), „експлоататсїја пыддї, с. в.

3-өд заданњөын гїжөма, Нувчїмса завод-пө өнї ужалө вайөм
шом вылын (26 лїсб.). Тажө абу збыл: Нувчїмө вайөны руда, а
оз шом.

Грамматїка правїлөјас абу-жө зев мучїтөмаё: дөфїсјас течөма
кытчө вескалө; чутїкјас (запјатаја) кытчө оз ков сујалөма, көнї
колөны— абуөс. Таыс мыжа, дөрт, редактор.

Некытчө туйтөм і корректура. 13-өд лїсбокын 15 торкөм.
Торкөм понда мукөдлаын весіг вежөртасыс өрнїкузаныслөн веж-
өма: „Сешөм колөм (колї „колөм“) отсталөј техникаыд“... (15
лїсб.). „непр“, „нерө“ („нерп“ пыддї), „корјас“ („кодјас“ пыддї),
тпонјыны“ („панјыны“), „медасасө“ („медасө“), „окранајаслы“ („ок-
раїнајаслы“), „кујїм вежаун“ („кујїм вежаөн“), „колөны“ („колө-
ны“), с. в.

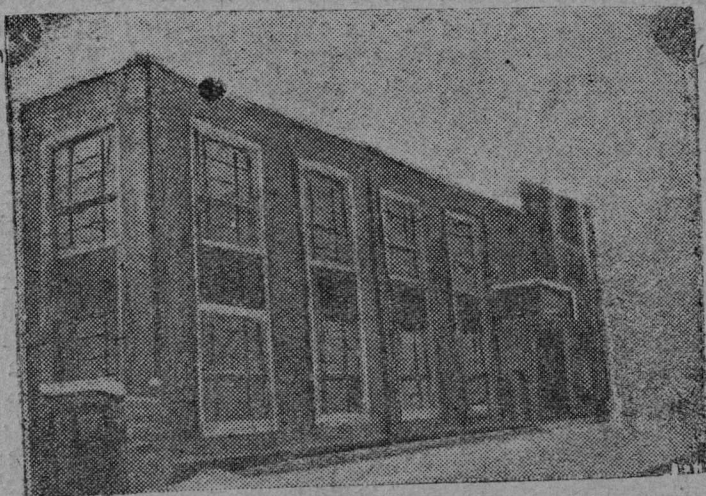

Нӱгалы дон лоӧ тащӧмӧс сетны: гӱжысяс, редактор і корректор ужаломаӧс вывти жеба. ШКМ-ясӧ таӧ нӱгалежны ов поӧ.

Комі учебникяс гӱжысяслы колӧ воӧвылӧ буржыка пукавны асланыс уж вылын, медем гӱжӧд пыщкӧсыс ез вӧв бӧбӧдлана да і кывјыс меӧ вӧлі гӧгӧрвоана.

Комі нӱга лезанінын ужалысяслы (редакторяслы, корректоряслы) зев јона колӧ бостчыны асланыс ужлыс качество бурмӧдмӧ. Школа јылыс партија-ЦК-лӧн меӧбӧрја постановленьыс зев чорыда туйдӧдӧ качество кыпӧдан могас.

Сандрік Мікол.

Сыктывкарын кыпалӧны выл гырыс зданӧјас
Серпас вылын вылӧн ештӧдӧм Госбанк

Иш. № 31

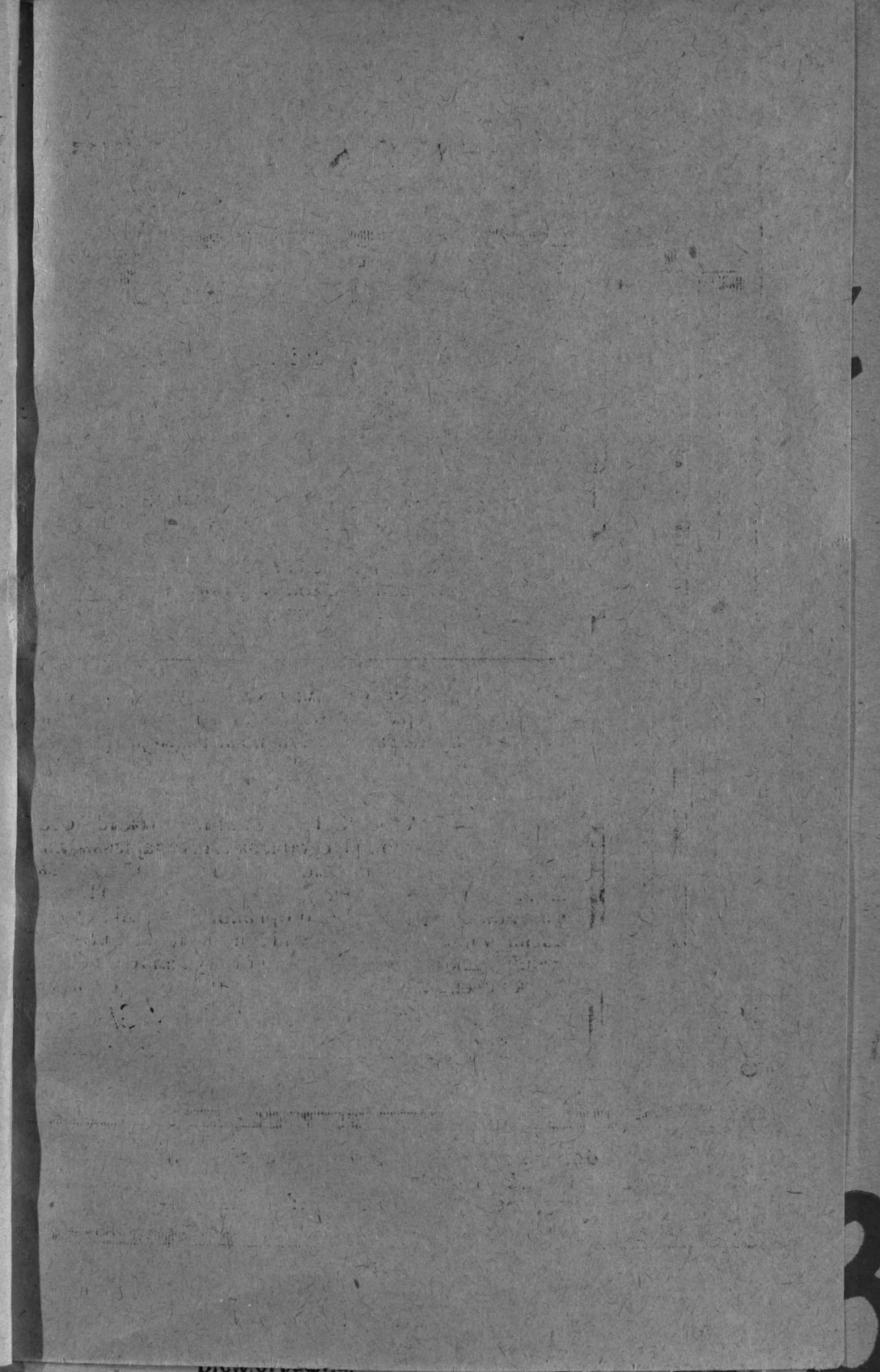
Отв. редактор — Н. А. СТАРЦЕВ. Тех. редактор — Е. А. Шахов.

Облит № 371 зак. № 6186, Типография Коми ГІЗ-а. Тираж 2050.

Размер бумаги 62X94. Колич. печатных листов — 2. 91389 эк.

Сдано: в набор 25-I-32 г., в печать 17-II-32 г.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Сыктывкар, Набережная, 39.

доныс 50 ур.

10816 НЖК Коми
1-2

ЖУРНАЛ КУЛЬТУРА ФРОНТ

ПЕТӨ БЫД ТӨЛЫГЫН ӨТЧЫД

Сетны журнал быд школары, лыдысан керкалы, комсомол да парт-
ачејкалы, быд просвешенечлы, быд вөрлеыслы да колхозныкылы

Бостчыссө подпіска 1932 во вылө.

Тажө во вылын лоас лезöма гижөдјас
тащөм темајас вылө:

1. Политическөј вопросјас жылыс;
2. Култура кыпөдөм жылыс;
3. Партия пропаганда уж жылыс;
4. Јөз кост јурөдөчан уж жылыс;
5. Техникаөн төдмөдөм жылыс;
6. Хроника да библиография.

Лоас лезöма өткымын ставтајас художествоа
комі литература жылыс да лоасны художествоа
гижөдјас пролетариат нога комі гижыјаслөн.

КУЛЬТУРА ФРОНТ — видчысө ыжид өтсөг
парт да комсомол јачејкајассаң, школајассаң, лыд-
дысан керкајассаң. Быдөнылы колө сүзөдны тајө
журналсө. Сөмын секи „КУЛЬТУРА ФРОНТ“ вер-
мас лоны лечыд боевөј органөн, партија тујвиз
вөсна чорыда классөвөј виз нүбдысөн, политехни-
ческөј школа организуйтысөн, ужалыс массалы
маркеістско-ленинскөј воспитаньө уж организуй-
тысөн, культурнөј революција ужын нырнүбдысөн

Быд кын мед вөлі КУЛЬТУРА ФРОНТИ!

Сүзөдан доныс: во кезлө—5 шајт, во жын кезлө—2 шајт
да жын, төлыс кезлө—1 шајт.

Редакціјалөн адрес: Сыктывкар, Вадорвыв, 38.